

Forord

En revideret arbejdsretslov trådte i kraft den 15. marts 1997.

Det har allerede medført visse ændringer i Arbejdsrettens sammensætning og funktion; og med virkning fra den 1. januar 1998 vil ingen af rettens medlemmer længere være organisationsvalgte, men beskikket af arbejdsministeren.

Arbejdsrettens årsberetning for 1997 omtaler nogle af de nye regler.

Herudover indeholder årsberetningen som tidligere opgørelser over modtagne, afsluttede og verserende sager, en række mere udførlige oversigter til belysning af rettens arbejde samt bemærkninger om forskellige aktuelle problemstillinger.

København, den 30. december 1997.

Palle Kiil / Jørn Andersen Birgit Skytte

<u>Indholdsfortegnelse</u>	<u>Side</u>
1. Arbejdsrettens sammensætning	5
1.1. Den hidtidige ordning	5
1.2. Overgangsperioden	5
1.3. Den ny ret	6
1.4. Retsmøder	9
2. Sekretariatet	10
2.1. Lokaler	10
2.2. Medarbejderne	10
2.3. De fuldtidsansatte	10
2.4. Sekretariatslederen	11
2.5. Fuldmægtigene	12
3. Retssagerne	13
3.1. Udviklingen i sagsantallet	13
3.2. Modtagne sager	14
3.3. Afsluttede sager	14
Bortfaldne sager	15
Udeblivelsesdomme	18
Erkendelsesdomme	19
Hævde og forligte sager	19
Sager overladt til retsformanden	19
Domme	27
3.4. Sagerne karakter	38
3.5. Sagsbehandlingstiden	39
3.6. Verserende sager	40
3.7. Dommernes arbejdsbyrde	40
4. Andre opgaver	44
4.1. Udpegning af opmænd	44
4.2. Indstilling af forligsmænd og mæglingsmænd	44
4.3. Udtalelse om lovforslag	44
5. Internationale kontakter	46
5.1. Besøg fra udlandet	46
5.2. European Association of Labour Court Judges	46
5.3. International Society for Labour Law	46

6. Aktuelle problemstillinger	47
6.1. Den praktiske sagsbehandling	47
6.2. Skriftlig forberedelse	49
6.3. Politi- eller inkassoret	50
6.4. Udmåling af bod	53
6.5. Tvangsfuldbyrdelse	58
6.6. Genoptagelse af arbejdsretsafgørelser	62
 Bilag	
Arbejdsretsloven	68

1. Arbejdsrettens sammensætning

1.1. Den hidtidige ordning.

Arbejdsretten bestod efter lov nr. 317 af 13. juni 1973 af 12 ordinære dommere og 28 suppleanter samt en formand, 3 næstformænd og 2 suppleanter for disse.

De 40 ordinære dommere var valgt af en række arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer samt offentlige myndigheder og organisationer med arbejdsgiverfunktion; og formandskabets 6 medlemmer valgtes af de ordinære dommere.

Valgene blev afholdt hvert tredje år i henholdsvis september og december måned med virkning fra den følgende 1. november og 1. januar.

De seneste valg fandt sted i 1994.

Siden fratrådte koncerndirektør Niels Lauritz Thygesen, vicedirektør Flemming Quade Sarroe samt vicekontorchef Dorthe Solholt og formand Finn Thorgrimson.

I stedet valgte de respektive organisationer købmand Niels Fog, afdelingschef Peter Bramsnæs og formand Hans Jensen til ordinære dommere og kontorchef H.C. Tjellesen som suppleant.

Kontorchef H.C. Tjellesen fratrådte dog igen og blev den 29. april 1997 afløst af direktør Benny C. Hansen.

En plads, der blev ledig, da forbundsformand Jørn-Oluf Olsen afgik ved døden, blev ikke genbesat.

1.2. Overgangsperioden

Den ny arbejdsretslov nr. 182 af 12. marts 1997 trådte i kraft den 15. marts, dog således at både de faglige dommere og formandskabet blev siddende, indtil den nye ret var sam-

mensat pr. 1. januar 1998.

Som en konsekvens af lovændringen kunne der imidlertid ikke længere anvendes konstituerede dommere.

Arbejdsministeren imødekom derfor den 17. marts 1997 en indstilling fra Landsorganisationen i Danmark om beskikkelse af 4 suppleanter for tiden indtil årsskiftet 1997/1998.

De pågældende skulle udfylde dels den ledige plads og dels de 3 pladser, Landsorganisationen i Danmark var tildelt ved den ny lov.

Den 7. maj 1997 afgik næstformand, højesteretsdommer Erik Riis ved døden, og arbejdsministeren imødekom en indstilling fra Arbejdsrettens ordinære dommere om at beskikke højesteretsdommer Poul Sørensen for tiden indtil den 1. januar 1998.

1.3. Den ny lov

Efter den gældende arbejdsretslov består retten af 12 ordinære dommere og 31 suppleanter samt en formand og 5 næstformænd.

De 43 faglige dommere beskikkes af arbejdsministeren efter indstilling fra de organisationer og myndigheder, der tidligere valgte dommere; og formandskabets 6 medlemmer, der skal opfylde de almindelige betingelser for at være dommer, beskikkes på tilsvarende vis efter indstilling fra rettens ordinære dommere.

Beskikkelsen af de ordinære dommere gælder for 5 år regnet fra en 1. januar, mens beskikkelsen for medlemmer af formandskabet gælder indtil udløbet af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år.

På møder den 3. november 1997 blev der under ledelse af højesteretsdommer Palle Kiil, der på grund af alder ikke

ønskede at fortsætte som formand for Arbejdsretten, afgivet indstillinger om sammensætningen af den ny ret.

Arbejdsministeren fulgte indstillingerne og beskikkede den 16. december 1997 med virkning fra årsskiftet følgende dommere:

Formandskab.

Højesteretsdommer Mogens Hornslet (formand)
Højesteretsdommer Hans Kardel (næstformand)
Højesteretsdommer Marie-Louise Andreassen (næstformand)
Højesteretsdommer Per Sørensen (næstformand)
Højesteretsdommer Poul Sørensen (næstformand)
Højesteretsdommer Børge Dahl (næstformand)

Faglige dommere.

Beskikket efter indstilling af Dansk Arbejdsgiverforening

Købmand Niels Fog (ordinær dommer)
Landsretssagfører Aage Spang-Hanssen (ordinær dommer)
Direktør Otto Hansen (ordinær dommer)
Direktør Jens Bollerup-Jensen (suppleant)
Advokat Poul Flemming Hansen (suppleant)
Direktør Preben Albæk Petersen (suppleant)
Advokat Henrik Lind (suppleant)
Administrerende direktør Erik Ross Pedersen (suppleant)
Underdirektør Erik Kjærgaard (suppleant)

Beskikket efter indstilling af Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og Finanssektorens Arbejdsgiverforening

Advokat Terkel Lund-Nielsen (ordinær dommer)
Direktør Gert Kristensen (suppleant)
Direktør Axel Sløk (suppleant)
Administrerende direktør Steen A. Rasmussen (suppleant)
Direktør Jannik Dresling (suppleant)

Beskikket efter indstilling af Finansministeriet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg kommuner

Forhandlingsdirektør Finn Hoffmann (ordinær dommer)

Afdelingschef Peter Bramsnæs (ordinær dommer)

Kontorchef Carl Erik Johansen (suppleant)

Specialkonsulent Carsten Holm (suppleant)

Direktør Benny C. Hansen (suppleant)

Vicedirektør Jan Tønners (suppleant)

Beskikket efter indstilling af Landsorganisationen i Danmark

Formand Hans Jensen (ordinær dommer)

Forbundsformand Max Bæhring (ordinær dommer)

Advokat Nicolai Westergaard (ordinær dommer)

Gruppeformand Willy Strube (ordinær dommer)

Forbundsformand Lillian Knudsen (suppleant)

Forbundsformand John Dahl (suppleant)

Advokat Mads Kofod (suppleant)

Advokat Annette B. Elmer (suppleant)

Forbundsformand Poul Erik Skov Christensen (suppleant)

Advokat Benny Rosberg (suppleant)

Næstformand Thorkild E. Jensen (suppleant)

Faggruppeformand Peter Andersen (suppleant)

Sektorformand Jens Pors (suppleant)

Næstformand Johnny Skovengaard (suppleant)

Beskikket efter indstilling af af Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Akademikernes Centralorganisation og Ledernes Hovedorganisation

Formand Anker Christensen (ordinær dommer)

Formand Svend M. Christensen (ordinær dommer)

Administrerende direktør Svend Askær (suppleant)

Afdelingschef Peter Thorning (suppleant)

Professor Mogens Kockvedgaard (suppleant)

Maskinmester Leif Dolleris (suppleant)

Direktør Bent Nyløkke Jørgensen (suppleant)

Sekretariatschef Peter Funch (suppleant)

Direktør Martin Teilmann (suppleant)

1.4. Retsmøder

Retsmøder under forberedelsen af sagerne afholdes af formandskabets medlemmer efter tur på den ordinære retsdag om torsdagen fra kl. 14.30.

I meget hastende tilfælde og når der afholdes et udvidet møde med henblik på, at sagen med parternes samtykke afgøres af et medlem af formandskabet, kan forberedende retsmøder dog også afholdes andre dage.

Formandskabets medlemmer leder også domsforhandlingerne, der normalt indledes kl. 14.30. I principielle sager kan retten sættes med 3 af medlemmerne (udvidet formandskab).

Ved domsforhandlinger består retten som udgangspunkt tillige af 6 ordinære dommere, hvoraf 3 er udpeget blandt dem, der er beskikket efter indstilling fra arbejdsgiverorganisationer eller offentlige myndigheder og organisationer med arbejdsgiverfunktioner, og 3 blandt dem, der er beskikket efter indstilling fra lønmodtagerorganisationer.

De ordinære dommere, der skal deltage i de enkelte sager, udpeges af rettens sekretariat. I praksis udpeger Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark dog selv dommere i sager, hvor de er part.

En part, der ikke er tilknyttet nogen af de organisationer, som kan afgive indstilling om beskikkelse af ordinære dommere, kan kræve, at sagen behandles uden medvirken af ordinære dommere. Det vil sige, at sagen i sådanne tilfælde behandles og dom afsiges af et eller eventuelt 3 medlemmer af formandskabet.

2. Sekretariatet

2.1. Lokaler

Arbejdsrettens retssal og sekretariat findes i Arbejdsmarkedets Hus, Sankt Annæ Plads 5, 1250 København K (telefon 33 93 89 22 og telefax 33 15 49 22).

2.2. Medarbejderne

Der er knyttet 10 medarbejdere til sekretariatet:

Administrerende dommer Jørn Andersen
Fuldmægtig Søren Hess
Fuldmægtig Stig Nørgaard
Fuldmægtig Cathrine Tjellesen
Kontorfuldmægtig Birgit Skytte
Assistent Katja Barrett Nielsen
Betjentformand Steen Jensen
Ministerialbetjent Lars Lund
Telefonist Maria Siggaard
Telefonist Betty Nielsen

De fuldtidsansatte medarbejdere Birgit Skytte, Katja Barrett Nielsen, Steen Jensen og Lars Lund gør sideløbende tjeneste i Forligsinstitutionens sekretariat, der også er placeret i Arbejdsmarkedets Hus.

Steen Jensen og Lars Lund har tillige opgaver i forbindelse med møder og kurser, der i øvrigt afholdes i huset. Det samme gælder telefonisterne.

2.3. De fuldtidsansatte

Det daglige arbejde i sekretariatet varetages af de fuldtidsansatte medarbejdere under ledelse af Birgit Skytte.

Birgit Skytte og Katja Barrett Nielsen berammer bl.a. selvstændigt de indkomne sager og varetager den skriftlige del

af forberedelsen, herunder udarbejdelse af udkast til udeblivelsesdomme, ligesom de virker som protokolførere under forberedende retsmøder og de møder, hvor dommenes ordlyd vedtages.

Steen Jensen og Lars Lund er bl.a. ansvarlige for modtagelsen af sagerne, klargøring af lokaler samt mangfoldiggørelse og udsendelse af materiale.

2.4. Sekretariatslederen

Arbejdsrettens sekretær havde oprindeligt kun administrative opgaver.

Som led i rationaliseringen af rettens arbejde fik sekretæren, der traditionelt har været byretsdommer, dog efterhånden i forståelse med arbejdsmarkedets hovedorganisationer også bemyndigelse til at varetage forberedelsen af visse sager.

Bemyndigelsen blev udnyttet på den måde, at sekretæren beklædte retten på formandskabets vegne under behandlingen af sager, som Landsorganisationen i Danmark havde indbragt mod uorganiserede arbejdsgivere og forskellige mindre arbejdsgiversammenslutninger.

Når indklagede udeblev fra sådanne retsmøder trods lovlig tilsigelse, udarbejdede sekretæren udkast til udeblivelsesdom, der senere blev afsagt af den retsformand, på hvis vegne han havde beklædt retten. Det forekom endvidere regelmæssigt, at parterne som led i en forligsmæssig løsning overlod afgørelsen af sagen til sekretæren.

Ved den ny arbejdsretslovs § 16 er denne ordning blevet formaliseret.

Da sekretæren, hvis stillingsbetegnelse samtidig ændredes til sekretariatsleder, nu kunne beklæde retten i eget navn under forberedende retsmøder samt selv afsige udeblivelses-

domme og ligesom retsformændene med parternes samtykke selv afgøre sager, blev det fastslået, at han skal opfylde de almindelige betingelser for at være dommer.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er det endvidere forudsat, at sekretariatslederen som hidtil beklæder et dommerembede.

2.5. Fuldmægtigene

De 3 akademisk uddannede fuldmægtige, der er knyttet til sekretariatet, har deres hovedbeskæftigelse i Arbejdsministeriets departement.

Fuldmægtigene virker især som protokolførere ved domsforhandlinger og under de udvidede forberedende møder, der afholdes med henblik på, at sagen afgøres af et medlem af formandskabet.

Under dommernes votering efter domsforhandlingerne fører fuldmægtigene selvstændigt den voteringsprotokol, hvorefter de enkelte deltagende dommers standpunkter fremgår.

For at give arbejdet et videre uddannelsesmæssigt sigte udarbejder fuldmægtigene desuden i visse tilfælde efter aftale med vedkommende retsformand forslag til det domsudkast, der skal forelægges de deltagende dommere.

3. Retssagerne

3.1. Udviklingen i sagsantallet

Det antal sager, Arbejdsretten modtog i 1997, er det højeste siden rettens forgænger, Den Faste Voldgiftsret, blev oprettet i 1910. Samtidig er der imidlertid afsluttet så mange, at antallet af verserende sager i realiteten ikke er steget.

Antallet af sager afgjort ved egentlig dom er det laveste i næsten 30 år. Som en følge af, at en stadig stigende del af de sager, Arbejdsretten modtager, rettes mod uorganiserede arbejdsgivere, er antallet af udeblivelsesdomme derimod mere end fordoblet i forhold til sidste år.

En konstant, meget betydelig del af sagerne afsluttes som hidtil af dem, der beklæder retten på forberedende møder. Der er således ikke tale om, at arbejdsbyrden for medlemmerne af rettens formandskab er mindsket.

År	Modtaget	Afsluttet					Vers
		Dom	Udom	Forlig	Bortf	Ialt	
1988	429	43	45	373	64	525	172
1989	436	47	38	296	53	434	175
1990	420	40	33	268	68	409	186
1991	399	36	31	261	51	379	206
1992	340	53	23	281	35	392	153
1993	542	40	37	305	62	444	235
1994	467	33	40	370 (3)	61	504	196
1995	650	25	51	282 (4)	100	458	346

1996

1. halvår	295	17	41	181	64	303	329
2. halvår	165	13	39	115	35	202	299
	460	30	80	296 (5)	99	505	

1997

1. halvår	276	15	78	162	52	307	258
2. halvår	427	7	126	130	126	389	301
	703	22 (1)	204 (2)	292 (6)	178	696	

- (1) heraf 2 ved en dom (95.501 og 95.602) og 3 uden medvirken af faglige dommere (95.591, 96.260 og 96.409)
- (2) herunder 3 erkendelsesdomme (96.431, 97.059 og 97.061)
- (3) heraf 76 overladt til retsformanden
- (4) heraf 68 overladt til retsformanden
- (5) heraf 72 overladt til retsformanden
- (6) heraf 75 overladt til eller afgjort af retsformanden

3.2. Modtagne sager

Af de 703 sager, Arbejdsretten modtog i 1997, var 558 indbragt af lønmodtagerorganisationer og 145 fra arbejdsgiver-side.

Dette er udtryk for, at der stadig sker en forskydning i parternes anvendelse af retten:

<u>Lønmodtagere</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>
LO	222	372	329	546
FTF	3	16	8	8
Andre	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>0</u>	<u>4</u>
	229 (50 %)	393 (60 %)	337 (73 %)	558 (79%)

<u>Arbejdsgivere</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>
DA	191	174	100	121
SALA	18	23	6	9
Andre private	15	31	10	6
Offentlige	<u>14</u>	<u>29</u>	<u>7</u>	<u>9</u>
	238 (50 %)	257 (40 %)	123 (27 %)	145 (21%)

3.3. Afsluttede sager

Af de 696 sager, der blev afsluttet ved Arbejdsretten i 1997, bortfaldt 178 eller godt 25% (mod knap 20% i 1996) uden, at der var afholdt retsmøde.

201 eller knap 29% af sagerne (mod 16% i 1996), der alle var indbragt af Landsorganisationen i Danmark mod uorganiserede arbejdsgivere, blev efter et enkelt eller nogle få retsmøder

afsluttet med udeblivelsesdom.

Over 70% af disse domme drejede sig om overenskomstbrud vedrørende bidrag til pensions- eller uddannelsesordninger, sædvanligvis kombineret med manglende deltagelse i den fagretlige behandling.

I 112 tilfælde var størrelsen af bidragene ikke opgjort, og der blev udmålt en standardbod på 3.500 kr. (Ki, Ka, Ri, Ma og ja). En enkelt dom (97.311 ja), hvor pensionsbidragene var indbetalt nogle måneder efter, at dette var lovet på et fællesmøde, begrænsede dog boden til 2.500 kr.

Der forekom imidlertid også en række skærpede udmålinger:

97.068	(ja)	4.000 kr.	(restance 906 kr.)
96.453	(Ho)	4.500 kr.	(lang periode)
96.459	(Ho)	5.000 kr.	(gentagelse)
97.293	(ja)	5.000 kr.	(gentagelse)
97.336	(ja)	5.000 kr.	
97.360	(ja)	5.000 kr.	
96.187	(Ka)	7.000 kr.	(gentagelse)
96.340	(Ma)	7.000 kr.	(restance 31.505 kr.)
97.016	(ja)	7.000 kr.	(gentagelse)
97.067	(ja)	7.000 kr.	(gentagelse)
97.091	(ja)	7.000 kr.	(gentagelse)
97.143	(ja)	7.000 kr.	(gentagelse)
97.152	(ja)	7.000 kr.	(3. gang)
97.203	(ja)	8.000 kr.	(virksomhedens størrelse)
97.022	(ja)	10.000 kr.	(3. gang)
97.186	(ja)	25.000 kr.	(rest. 34.282, forgiv. idb. og gent.)

Undertiden inkluderede boden efterbetaling af de skyldige bidrag til pensions- og uddannelsesordningerne:

97.121	(ja)	4.000 kr.	(efterbetaling	209 kr.)
97.518	(ja)	4.000 kr.	(efterbetaling	327 kr.)
97.520	(ja)	4.000 kr.	(efterbetaling	327 kr.)
96.390	(Ki)	4.500 kr.	(efterbetaling	733 kr.)

97.519 (ja) 4.500 kr. (efterbetaling 659 kr.)
96.442 (Ka) 9.000 kr. (efterbetaling 5.343 kr.)
97.182 (ja) 9.000 kr. (efterbetaling 1.837 kr. og gent.)
97.216 (ja) 12.000 kr. (efterbetaling 4.362 kr. og 3. gang)
97.096 (ja) 15.000 kr. (efterbetaling 9.980 kr.)
97.572 (ja) 30.000 kr. (efterbetaling 21.000 kr.)
96.307 (Ma) 32.000 kr. (efterbetaling 25.506 kr.)
96.344 (Ri) 40.000 kr. (efterbetaling 30.861 kr.)
97.243 (ja) 50.000 kr. (efterbetaling 41.711 kr.)

En række domme drejede sig om manglende indbetaling til den særlige ferie-kasse under Snedker- og Tømrerforbundet, nu Træ-Industri-Byg, også her sædvanligvis kombineret med undladelse af at deltage i den fagretlige behandling:

97.180 (ja) 3.000 kr.
97.197 (ja) 3.500 kr.
97.221 (ja) 3.500 kr.
97.166 (Ri) 4.000 kr.
97.191 (ja) 5.000 kr.
97.481 (ja) 7.000 kr. (gentagelse)
97.172 (ja) 10.000 kr. (gentagelse)
97.398 (ja) 10.000 kr. (3. gang)
96.345 (Ri) 12.000 kr. (efterbetaling 7.888 kr.)

Godt 20% af udeblivelsesdommene pålagde virksomheder bod i anledning af manglende opfyldelse af andre overenskomstbetingede betalingsforpligtelser.

I et enkelt tilfælde (97.084 ja), hvor kravet ikke var opgjort, blev der pålagt en bod på 5.000 kr. I øvrigt omfattede bodsbeløbene de opgjorte restancer:

97.041 (ja) 6.000 kr. (efterbetaling 3.496 kr.)
97.297 (ja) 6.000 kr. (efterbetaling 3.104 kr.)
97.270 (ja) 6.500 kr. (efterbetaling 4.049 kr.)
97.095 (ja) 6.500 kr. (efterbetaling 2.807 kr.)
96.327 (Ri) 8.000 kr. (efterbetaling 5.332 kr.)
96.380 (Ri) 10.000 kr. (efterbetaling 7.800 kr.)

97.007	(ja)	10.000 kr.	(efterbetaling	6.944 kr.)
97.179	(ja)	12.000 kr.	(efterbetaling	8.496 kr.)
97.584	(ja)	13.000 kr.	(efterbetaling	9.556 kr.)
96.238	(Ma)	14.000 kr.	(efterbetaling	10.548 kr.)
97.111	(ja)	14.000 kr.	(efterbetaling	10.669 kr.)
97.259	(ja)	15.000 kr.	(efterbetaling	8.665 kr.)
97.043	(ja)	17.000 kr.	(efterbetaling	13.375 kr.)
97.282	(ja)	17.000 kr.	(efterbetaling	12.969 kr.)
97.601	(ja)	18.000 kr.	(efterbetaling	14.355 kr.)
96.350	(Ma)	20.000 kr.	(efterbetaling	13.650 kr.)
96.437	(Ka)	22.000 kr.	(efterbetaling	11.838 kr og ans.bev.)
96.440	(ja)	24.000 kr.	(efterbetaling	17.895 kr.)
97.377	(ja)	25.000 kr.	(efterbetaling	18.953 kr.)
97.605	(ja)	25.000 kr.	(efterbetaling	20.165 kr.)
96.401	(Ri)	26.000 kr.	(efterbetaling	21.000 kr.)
97.123	(ja)	27.000 kr.	(efterbetaling	21.702 kr.)
97.292	(ja)	28.000 kr.	(efterbetaling	21.110 kr.)
97.405	(ja)	30.000 kr.	(efterbetaling	24.020 kr.)
97.487	(ja)	32.000 kr.	(efterbetaling	26.476 kr.)
96.362	(Ma)	35.000 kr.	(efterbetaling	27.144 kr.)
97.309	(ja)	37.000 kr.	(efterbetaling	29.632 kr.)
97.206	(ja)	42.000 kr.	(efterbetaling	33.955 kr.)
96.294	(Ho)	45.000 kr.	(efterbetaling	35.149 kr.)
97.092	(ja)	45.000 kr.	(efterbetaling	36.789 kr.)
96.410	(Ki)	50.000 kr.	(efterbetaling	39.377 kr.)
97.575	(ja)	50.000 kr.	(efterbetaling	38.762 kr.)
97.469	(ja)	65.000 kr.	(efterbetaling	49.391 kr.)
97.268	(ja)	85.000 kr.	(efterbetaling	66.540 kr.)
97.217	(ja)	105.000 kr.	(efterbetaling	82.273 kr.)
97.227	(ja)	110.000 kr.	(efterbetaling	95.410 kr.)
96.450	(Ho)	125.000 kr.	(efterbetaling	100.404 kr.)
93.346	(ja)	190.000 kr.	(efterbetaling	165.155 kr.)
96.447	(ja)	250.000 kr.	(efterbetaling	191.447 kr.)
97.026	(ja)	250.000 kr.	(efterbetaling	213.159 kr.)
97.034	(ja)	250.000 kr.	(efterbetaling	228.367 kr.)

De resterende udeblivelsesdomme drejede sig hovedsagelig om manglende deltagelse i den fagretlige behandling eller manglende efterlevelse af forlig indgået eller afgørelser truffet

fet under denne:

96.331 (Ki) 1.500 kr. (fællesmøde)
97.246 (ja) 2.500 kr. (mæglings- og fællesmøder)
97.402 (ja) 3.500 kr. (fællesmøde og bestr. overenskomst)
97.358 (Ka) 4.000 kr. (mæglings- og fællesmøder samt indbetaling af 4.581 kr. efter klage)
97.391 (ja) 5.000 kr. (forlig på forhandlingsmøde om indbetaling af 2.000 kr., indgår i boden)
97.028 (ja) 10.000 kr. (forlig på fællesmøde om betaling af 30.000 kr.)
96.448 (ja) 13.000 kr. (forlig på mæglingsmøde om betaling af 10.000 kr., indgår i boden)

En sag (97.313 ja), som både drejede sig om manglende deltagelse i mæglings- og fællesmøder samt organisationsfjendtlige handlinger i form af lønforhøjelser til medarbejdere, der skiftede til Kristelig Arbejdsløshedskasse, og tilside-sættelse af en eksklusivbestemmelse, resulterede i en bod på 10.000 kr.

I 3 tilfælde blev der afsagt erkendelsesdom over arbejdsgivere, hvis organisationer havde taget bekræftende til genmæle:

96.431 (Ma)

LO (SiD) mod DA (Danske Vognmænd og Vognmandsfagets Arbejdsgiverforening for Egeskov Transport og Vikarservice)

Virksomheden var udeblevet fra retsmødet, selvom arbejdsgiverforeningen havde ladet en indkaldelse forkynde. Dansk Arbejdsgiverforening tog herefter bekræftende til genmæle, og retten udmålte en bod på 120.000 kr. indeholdende 90.879,73 kr. i efterbetaling.

97.059 (Ki)

LO (SiD) mod DA (Storkøbenhavns Taxivognmænds Arbejdsgiver-sammenslutning for vognmand Poul Erik Jensen)

Trods lovlig indkaldelse var vognmanden udeblevet fra retsmødet. De indklagede organisationer, som sagen i henhold til

arbejdsretslovens § 13, stk. 1, sammenholdt med § 23, stk. 1 og 3, var anlagt imod, og som i forbindelse med mæglings- og fællesmøder behandling havde givet vognmanden pålæg om at bringe forholdet i orden, tog herefter bekræftende til genmæle. På den baggrund idømt retten vognmanden, der i mellemtiden var ekskluderet af sin organisation, en bod på 5.000 kr. vedrørende manglende indbetaling af pensionsbidrag.

97.061 (Ki)

LO (SiD) mod DA (Storkøbenhavns Taxivognmænds Arbejdsgiver-sammenslutning for vognmand Ghulam Fareed)

Trods lovlig indkaldelse var vognmanden udeblevet fra retsmødet. De indklagede organisationer, som sagen var anlagt imod, og som havde givet vognmanden pålæg under den fagretlige behandling, tog herefter bekræftende til genmæle. På den baggrund idømte retten vognmanden en bod på 5.000 kr. vedrørende manglende indbetaling af pensionsbidrag.

292 eller knap 42% af sagerne (mod 58% i 1996) blev under forberedelsen hævet, afsluttet ved uden- eller indenretlige forlig eller afgjort af retsformændene eller sekretæren.

I 75 tilfælde eller knap 11% af de afsluttede sager (mod 14% i 1996) var der enten tale om et forlig, som i overensstemmelse med tidligere praksis gik ud på, at parterne, overlod det til den, der beklædte retten under forberedelsen, at tage stilling til sagen (i de fleste tilfælde på den måde, at parterne på forhånd gav udtryk for, at de ville efterkomme en tilkendegivelse fra retsformanden), eller om at den pågældende med parternes samtykke afgjorde sagen efter reglerne i den ny arbejdsretslovs § 16, stk. 3 (som regel ved en beslutning).

Bevisførelse i form af parts- og vidneforklaringer blev gennemført i 28 tilfælde.

En betydelig del af sagerne vedrørte ligesom udeblivelsesdommene virksomheders manglende indbetaling til pensions- og uddannelsesordninger:

97.109 (ja) 1.000 kr. (erkendelse fra uorg. arbejdsgiver)
97.015 (Ki) 1.500 kr. (forsinkelse, erk. af Smedemesterf.)
97.009 (Ki) 2.000 kr. (eftf. indb., erk. af Smedemesterf.)
97.012 (Ki) 2.000 kr. (eftf. indb., erk. af Smedemesterf.)
97.013 (Ki) 2.000 kr. (eftf. indb., erk. af Smedemesterf.)
96.354 (ja) 2.500 kr. (erkendelse fra uorg. arbejdsgiver)
96.406 (ja) 2.500 kr. (erkendelse fra uorg. arbejdsgiver)
97.011 (Ki) 3.000 kr. (rest. 12.659 kr., erk. af Smedemesterf.)
97.078 (Ma) 3.000 kr. (gent. forsink., erk. af Smedemesterf.)
97.106 (ja) 3.000 kr. (erkendelse fra uorg. arbejdsgiver)
97.024 (Ho) 3.500 kr. (erkendt af Smedemesterforeningen)
97.319 (Ps) 3.500 kr. (fejl, erkendt af DA)
96.387 (ja) 4.500 kr. (erkendelse fra uorg. arbejdsgiver)
97.522 (Ki) 6.000 kr. (erk. af Smedemesterf., der bad om
bodsfristagelse uht. at forsinkelsen
skyldtes modvilje fra medarbejderne)
97.376 (Ps) 10.000 kr. (erk. af DA, rest. 1.922 kr. og bod
på 2.000 kr. fra fællesmøde indg.)
97.168 (Ho) 20.000 kr. (erk. af DA, rest. 15.679 kr. indgår)
97.169 (Ho) 30.000 kr. (erk. af DA, rest. 157.269 kr. var
indbetalt efter klagen)

I 2 af sagerne blev der ikke pålagt bod:

97.060 (Pos)

LO (SiD) mod DA (Storkøbenhavns Taxivognmænds Arbejdsgiver-
sammenslutning for vognmand Claus J. Johansen)

Efter bevisførelse, bl.a. i form af forklaring fra vognmanden, tilkendegav retsformanden, at den fremlagte dokumentation ikke var tilstrækkelig til at træffe afgørelse om, hvorvidt overenskomstens pensionsbestemmelser var tilside-sat. Sagen blev herefter hævet.

97.299 (Ho)

LO (SiD) mod Taxiforbundet (Taxas Økonomiske Forening for
taxivognmand Knud E. Larsen)

Vognmanden havde først indbetalt pensionsbidrag vedrørende sin medarbejder efter adskillige henvendelser. Der forelå

imidlertid sådanne undskyldende omstændigheder, at der efter retsformandens opfattelse ikke var fuld tilstrækkelig anledning til at pålægge vognmanden bod for dette enkeltstående overenskomstbrud vedrørende et ringe beløb.

Et næsten tilsvarende antal sager vedrørte overenskomststridige arbejdsnedlæggelser m.v.:

95.272	(Ki)	32/52 kr./t. og 60/75 kr. pr. overarbejdsvægr.
95.514	(Ho)	27 og 32 kr./t. (systematisk aktion)
95.515	(Ho)	27 og 32 kr./t. (systematisk aktion)
96.088	(Ki)	27 kr./t.
96.200	(Ps)	27 og 32 kr./t.
96.308	(Ps)	250 kr. pr. forladt akkord (form. omst.)
96.310	(Ki)	16 kr./t. (nedsat, da aktionen var forårsaget af virksomhedens overenskomstbrud)
97.001	(Ma)	bortfaldt
97.119	(Ki)	15 kr./t. (nedsat bod for arbejdsnedl.)
97.148	(Ka)	32/52 kr./t.
97.177	(Ho)	27 og 32 kr./t.
97.178	(Ho)	32 kr./t.
97.185	(Ki)	25 kr. pr. overarbejdsvægning
97.194	(Pos)	27/47 kr./t. og 50 kr. pr. overarbejdsvægr.
97.248	(Ka)	47 kr./t. (skærpet bod for arbejdsnedl.)
97.482	(Ps)	32 kr./t.

I en del sager blev virksomheden pålagt bod i anledning af manglende opfyldelse af andre overenskomstbetingede betalingsforpligtelser end pensions- og uddannelsesbidrag:

96.353	(ja)	6.000 kr. (efterbetaling 5.000 kr.)
96.281	(Ki)	15.000 kr. (efterbetaling 12.136 kr.)
96.400	(Ri)	30.000 kr. (efterbetaling 23.374 kr.)
96.418	(ja)	35.000 kr. (efterbetaling 28.531 kr.)
97.081	(ja)	36.000 kr. (efterbetaling 30.000 kr.)
96.117	(ja)	38.000 kr. (efterbetaling 29.000 kr.)
97.149	(Ma)	45.000 kr. (efterbetaling 37.286 kr.)
96.323	(ja)	67.000 kr. (efterbetaling 50.941 kr.)

Manglende efterlevelse af forlig indgået eller afgørelser truffet under fagretlig behandling medførte også bodsansvar i en del tilfælde:

- 96.416 (Ri) 2.000 kr. (ikke overholdt bestemmelse i fællesmødereferat om betaling af 2.000 kr.)
- 96.452 (Ki) 3.000 kr. (ikke betalt bod på 3.000 kr. pålagt ved fællesmøde)
- 97.044 (ja) 5.000 kr. (ikke betalt bod på 1.500 kr. pålagt ved fællesmøde, de 1.500 kr. indg.)
- 97.027 (Ho) 5.000 kr. (ikke overholdt fællesmødeafgørelse om udlevering af diverse materiale, mens den samtidig pålagte bod på 5.000 kr. var betalt)
- 96.142 (Ho) 10.000 kr. (fællesmødeprotokollat om regulering af betaling ikke efterlevet i relation til fratrådte medarbejdere)
- 96.190 (Ki) 25.000 kr. (ikke som pålagt ved fællesmødereferat udleveret omsætningsopgørelse til brug ved medarbejdernes kontrol af bonusafregning)
- 96.192 (Ki) 25.000 kr. (trods enighed på fællesmøde ikke foretaget fuldstændig efterregulering, indeholdende bod for det oprindelige overenskomstbrud)

I en enkelt af denne type sager blev der ikke pålagt bod:

96.413 (Ri)

LO (RBF) mod DA (HORESTA for Restaurant Værtshuset)

Indklagede tog bekræftende til genmæle over for klagernes påstand om efterbetaling af 13.860 kr., og der fandtes at foreligge sådanne særligt formildende omstændigheder, at boden kunne bortfalde.

Mæglingsvægring i form af manglende deltagelse i mæglings- eller fællesmøder under den fagretlige behandling kan i sig

selv medføre et undertiden mærkbart bodsansvar:

96.421 (ja) 2.500 kr. (vedrørende møde til drøftelse af indbetaling til pensionsordning)

97.054 (ja) 4.000 kr. (vægring efter, at der på et fællesmøde var opnået enighed om mødetidspunkt)

97.071 (Ka) 25.000 kr. (udeblivelse fra møde til drøftelse af en klage, som gav rimelig anledning til en bredere undersøgelse af forholdene)

I et enkelt tilfælde blev der ikke pålagt bod:

97.389 (ja)

LO (RBF) mod Restaurant Lotus, Århus

Sekretæren fandt, at en uorganiseret arbejdsgiver var bundet af en overenskomst med RBF og derfor ved sin udeblivelse fra mæglings- og fællesmøder havde begået brud på såvel overenskomsten som hovedaftalen. Efter samtlige foreliggende omstændigheder fandtes der dog ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at pålægge bod.

Tilsidesættelse af eksklusivaftaler har også givet anledning til enkelte afgørelser:

97.046, 047 og 048 (Ki)

LO (SiD) mod Dansk Taxi Forbund for vognmænd ved Århus Taxa

3 vognmænd havde ved ansættelsen pålagt medarbejderne at melde sig ind i fagforbundet og havde fået skriftlig bekræftelse fra de pågældende om, at det var sket. De tre vognmænd blev hver pålagt en bod på 1.000 kr. Efter bevisførelse fandtes der derimod ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at statuere organisationsansvar for Taxiforbundet, som ikke umiddelbart havde erkendt, at der var begået overenskomstbrud.

97.241 (ja)

LO (SiD) mod Kurts Taxi

Vognmanden tog bekræftende til genmæle for så vidt som han fremover ville lade sin svigersøn, der var beskæftiget dels som arbejdsleder og dels som chauffør, indmelde i forbundet med hensyn til den sidstnævnte funktion. Han blev pålagt en bod på 1.000 kr.

Et par afgørelser har taget stilling til spørgsmålet om overenskomstdækning i forbindelse med overdragelse af virksomheder:

96.108 (Ma)

LO (RBF) mod Center Pub

Efter bevisførelse under en domsforhandling, hvor retten var sat uden faglige dommere, frafaldt klagerne kravet om bod. Derpå fremkom retsformanden efter ønske fra parterne med en tilkendegivelse. Herefter kunne en tiltrædelsesoverenskomst ganske vist ikke uden videre betragtes som fortsat efter en virksomhedsoverdragelse i 1989. Indklagedes uforbeholdne honorering af opkrævninger til Uddannelsesfonden samt manglende reaktion gennem lang tid på breve, der klart forudsatte en gældende overenskomst, måtte imidlertid efter retsformandens opfattelse føre til, at den var bundet af overenskomsten; og partene forligte sagen i overensstemmelse hermed.

96.414 (ja)

LO (RBF) mod Den Grimme Ælling af 1993 A/S

Efter bevisførelse overlod parterne sagen til afgørelse hos sekretæren, der fremhævede, at det var ubestridt, at de hidtil gældende ansættelsesforhold var fortsat efter virksomhedens overdragelse. Henset til, at det ny selskabs ledelse utvivlsomt havde været bekendt med den hidtidige overenskomstdækning, og til den adfærd, den daglige ledelse havde udvist, fandtes virksomheden at være bundet af den hidtidige overenskomst, og indklagede blev pålagt en bod på 5.000 kr.

Et par andre sager drejede sig bl.a. om brud på overenskomstbestemmelser om ansættelsesbeviser:

95.529 (ja)

LO (RBF) mod Reef N'Beef ApS

Efter bevisførelse blev der pålagt indklagede en bod på 60.000 kr. omfattende såvel en delvis skønsmæssigt opgjort efterbetaling af løn m.v. som godtgørelse for manglende udfærdigelse af ansættelsesbevis.

96.438 (Ho)

LO (HK) mod Dansk Tandlægeforening for tandlæge Cai Cleesen

En sag om betaling af godtgørelse i henhold til loven arbejdsgiveres pligt til at underrette lønmodtagere om vilkårene for ansættelsesforholdet, som forbundet havde anlagt ved de almindelige domstole, var efter byrettens tilkendegivelse forligt således, at tandlægen bl.a. skulle betale en godtgørelse svarende til 8 ugers løn. Retsformanden henviste til Højesterets udmåling af godtgørelse i den dom, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1997 side 1702, og fandt i hvert fald under disse omstændigheder ikke grundlag for at pålægge tandlægen bod for brud på overenskomsten for reelt samme forseelse.

De resterende afgørelser har taget stilling til en række ganske forskelligartede problemstillinger:

97.039 (Ka) 2.000 kr. (manglende rettidig fremsendelse af feriekort til 2 medarbejdere)

97.125 (ja) i alt (forsinket betaling af en række beløb

97.190 (ja) 8.000 kr. samt manglende deltagelse i den fagretlige behandling)

97.074 (Ma) 10.000 kr. (ukorrekt opgørelse af løn, men uden underbetaling, samt uhjemlet pålægelse af rådighedstjeneste)

95.364 (Ma) 25.000 kr. (manglende honorarregulering under forhandling om ny overenskomst)

96.357 (Ps) 75.000 kr. (brud på overenskomstbestemmelser især vedrørende afspadsering)

96.336 (Ps) 100.000 kr. (udmåling af bod for brud på lokalaf-
tale med krav om inddragelse af en
påstået besparelse på godt 450.000
kr. udover den skete efterbetaling)

I 2 sager blev virksomhederne ikke pålagt bod:

95.277 (Ho)

**LO (Snedker- og Tømrerforbundet) mod DA (Byggeriets Arbejds-
givere på egne vegne og for Steen Ginnerup A/S)**

Virksomheden var ved de almindelige domstole idømt en bøde på 5.000 kr. for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen ved ikke at have stillet omklædnings- og spisefaciliteter til rådighed for medarbejderne. Sagen blev efterfølgende indbragt for Arbejdsretten med påstand om bod indeholdende skurpenge for brud på en bestemmelse i parternes overenskomst, der henviste til de omhandlede arbejdsmiljøregler. De indklagede tog bekræftende til genmæle, herunder med hensyn til betaling af skurpenge, men påstod sig frifundet for bodskravet under henvisning til, at det ikke havde været tanken, at manglende overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen også skulle sanktioneres ved Arbejdsretten. Efter parternes ønske fremkom retsformanden med en tilkendegivelse. Herefter afskar den omstændighed, at der havde været gennemført en politisag mod virksomheden ikke, at der ved siden af blev pålagt bod for overenskomstbrud. Retsformanden fandt det imidlertid ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at der ved siden af den idømte bøde burde pålægges virksomheden en bod. Derimod fandt retsformanden, at arbejdsgiverforeningen havde gjort sig delagtig i virksomhedens overenskomstbrud ved ikke på fællesmødet at have givet virksomheden pålæg om at bringe forholdene i orden, og den burde derfor betale en bod på 25.000 kr. Parterne forligte sagen i overensstemmelse hermed.

97.099 (ja)

LO (RBF) mod Frederiksberg Rådhuskælder

Virksomheden fandtes at være omfattet af overenskomsten mellem HOREFA og RBF i kraft af tidligere medlemskab af ar-

bejdsgiverforeningen. Sekretæren, som sagens afgørelse var overladt til, fandt på den baggrund ikke, at forbundet havde ret til at foretage uvarslede virksomhedsbesøg i henhold til en bestemmelse i overenskomsten, der gjaldt for virksomheder, der ikke er organiseret i HOREFA, men følger overenskomsten i medfør af en tiltrædelseserklæring, ligesom han efter omstændighederne ikke fandt grundlag for at pålægge virksomheden bod.

I 2 andre sager skete der egentlig frifindelse:

96.243 (ja)

LO (Metalarbejderforbundet) mod Hasle Motorværksted

Efter bevisførelse blev sagens afgørelse overladt til sekretæren, der fandt, at virksomheden ved afskedigelsen af 2 medarbejdere havde befundet sig i en situation, hvor en pludseligt opstået uafvendelig arbejdshindring, som ikke kunne tilskrives hans tilrettelæggelse af driften, og som det heller ikke med rimelighed kunne forlanges, han havde taget højde for, tvang ham til at standse virksomheden i en uvis, lang tid. Denne situation fandtes at være omfattet af force majeure bestemmelsen i parternes overenskomst, og virksomheden blev frifundet for kravet om bod.

97.036 (Ps)

LO (SiD) mod SALA (Mejeribruget for Tyrstrup Mejeri)

Efter bevisførelse blev afgørelsen af sagen, der drejede sig om tilrettelæggelse af arbejdstiden, og hvor der var krævet en bod indeholdende efterbetaling af 161.570 kr., overladt til retsformanden, som frifandt virksomheden med en mundtlig begrundelse.

22 eller godt 3% af sagerne (mod 6% i 1996) blev afsluttet ved egentlig dom:

Den 7. januar 1997 (96.325)

Vundet

DA (HORESTA for Cat-Link A/S) mod LO (RBF, HK, Grafisk Forbund og SiD)

Ved udløbet af en overenskomstperiode iværksatte RBF og HK

konflikt for at opnå en ny særoverenskomst med rederiet, der imidlertid havde meldt sig ind i HORESTA. Arbejdsretten fandt, at rederiet og HORESTA herefter kunne anse den tidligere overenskomst for bortfaldet og følge de landsoverenskomster, som arbejdsgiverforeningen havde med fagforbundene, samt at forbundene ikke var berettiget til at fortsætte konflikten, selvom landsoverenskomsterne i modsætning til den tidligere særoverenskomst byggede på traditionelle faggrænser og lod en mindre del af medlemmernes tidligere arbejdsområder udækket. Parterne havde under sagen været enige om, at sympatikonflikter iværksat af Grafisk Forbund og SiD under disse omstændigheder heller ikke ville være lovlige.

Dommere Ri, Ma og Ps samt JBJ, AH, PH, SR, BR og NW.

Den 20. februar 1997 (96.050)

Tabt

FTF (Film- og TV-arbejderforeningen) mod TV2/Danmark med Dansk Journalistforbund som biintervenient

Film- og TV-arbejderforeningen, der ikke havde opnået egen overenskomst med TV-stationen, havde i forbindelse med en fornyelse af overenskomsten mellem stationen og Dansk Journalistforbund gennem et protokollat fået ret til at deltage i forhandlinger om fornyelse af samt forståelse af og brud på denne overenskomst. Arbejdsretten fandt ikke, at der herved var etableret et kollektivt overenskomstforhold mellem TV-stationen og foreningen, og stationen havde derfor været berettiget til at oversende en række henvendelser fra foreningen til journalistforbundet.

Dommere Ps samt SA, JBJ, SC, FH, SR og SVR.

Den 20. februar 1997 (96.303)

Bod 100 kr. pr. vægring

DA (DI for Chiminova Agro A/S) mod LO (SiD for et antal medlemmer)

Fagforbundets medlemmer havde i utilfredshed med virksomhedens arbejdstilrettelæggelse etableret en kollektiv overarbejdsvægring. Både forbundet og LO havde erkendt, at denne

var overenskomststridig, og retsformanden havde under et forberedende møde tilsluttet sig organisationernes pålæg til medlemmerne om at normalisere arbejdet. Medlemmerne nægtede imidlertid fortsat at påtage sig overarbejde, og retten fandt ikke, at der var påvist omstændigheder, som kunne begrunde en lempelse af boden.

Dommere Ps samt PA, AE, OH, PP, JP og AaS.

Den 6. marts 1997 (96.412)

Tabt

Finanssektorens Arbejdsgiverforening mod Finansforbundet

Et protokollat om midlertidig beskæftigelse, der var knyttet til parternes overenskomst, gjaldt kun for arbejde på ugens 5 første dage. Arbejdsretten fandt derfor, at midlertidigt beskæftigedes arbejde i weekender og på søgnehellidage måtte anses for nyt arbejde, hvorfor forbundet uden varsel kunne iværksætte konflikt til støtte for et krav om prissætning af dette arbejde.

Dommere Ki samt CJ, BJ, PP, AS, PT og NW.

Den 19. marts 1997 (95.603)

Tabt

FTF (Forsikringskartellet for Centralforeningen af Danske Assurandører) mod Finanssektorens Arbejdsgiverforening (Kgl. Brand)

I forbindelse med en omlægning af forsikringsselskabets salgsstruktur blev en række assurandører afskediget. Lederne af de franchisebaserede salgscentre, som overtog en del af de afskedigedes arbejde, var selvstændige, og der antoges ikke at foreligge sådanne særlige omstændigheder, at centerlederne ud fra almindelige arbejdsretlige grundsætninger om bl.a. omgåelse kunne anses for omfattet af parternes hovedaftale og rammeoverenskomst. Arbejdsretten fandt derfor ikke, at forsikringsselskabet havde gjort sig skyldig i overenskomstbrud.

Dommere Ka samt SA, LD, AH, PH, AS og HT.

Den 19. marts 1997 (96.210)

Tabt

Kristelig Arbejdsgiverforening (Blue Willi's A/S) med Kristelig Fagforening og Kristelig Funktionær-Organisation som biintervenienter mod LO (Beklædnings- og Textilarbejderforbundet)

En overenskomst, der fortsat havde været gældende efter virksomhedens udmeldelse af Tekstil- og Beklædningsindustrien, bortfaldt, da Beklædnings- og Textilarbejderforbundet iværksatte blokade med henblik på at opnå en ny overenskomst. Virksomhedens krav om, at konflikten skulle kendes ulovlig, kunne imidlertid ikke behandles efter arbejdsretslovens § 9, stk. 1, nr. 5. Da det ikke var gjort gældende, at der var tale om overenskomstbrud, var lovens § 9, stk. 1, nr. 1 og 2, heller ikke anvendelig. Det var § 9, stk. 1, nr. 3, men virksomhedens svar på blokadevarslet kunne ikke side-stilles med en protest. Arbejdsretten afviste herefter sagen.

Dommere Ka samt JoD, AN, TL, BR, AS og NW.

Den 19. marts 1997 (96.261)

Tabt

LO (SiD) mod DA (Turistvognmændene for Odense Taxa's Busser A.m.b.a.)

Ansættelsesforholdet for en række chauffører var ophørt ved fagforbundets iværksættelse af en lovlig sympatikonflikt over for virksomheden. Da forbundet ikke havde godtgjort, at der var lovet alle de deltagende chauffører genansættelse, mens virksomheden til gengæld havde godtgjort, at den havde foretaget, hvad den kunne, for at genansætte så mange som muligt efter konfliktens ophør, fandt Arbejdsretten ikke, at den omstændighed, at kun 2/3 blev genansat, indebar et overenskomstbrud.

Dommere Ri samt JBJ, EK, LK, BR, AaS og NW.

Den 4. april 1997 (96.217)

Tabt

LO (Metalarbejderforbundet for Metal Søfart) mod North Coast

Marine Co., Ltd., Piraeus, Grækenland, og samme rederi mod et antal sømænd repræsenteret det internationale transportarbejderforbunds inspektør i Bilbao, Spanien

Under en overenskomststridig arbejdsnedlæggelse blandt havnearbejderne, mens rederiets skib lå i Århus, blev der indgået en overenskomst med Metal Søfart, som efter sit indhold skulle være undergivet dansk ret. Da skibet nåede til Bilbao, nedlagde sømændene arbejdet under påberåbelse af at der var sket underbetaling. For at afslutte denne arbejdsnedlæggelse og afværge en arrest i skibet stillede rederiet en bankgaranti svarende til sømændenes samlede krav på 245.000 amerikanske dollar. Arbejdsretten fandt, at arbejdsnedlæggelsen blandt havnearbejderne i Århus havde været den eneste årsag til, at rederiet underskrev overenskomsten. Uanset om repræsentanten for Metal Søfart havde taget initiativ til arbejdsnedlæggelsen, eller han alene havde udnyttet den synligt retsstridige tvangssituation, fandt Arbejdsretten, at overenskomsten måtte være ugyldig efter aftalelovens § 29. Rederiet blev derfor frifundet, og det blev pålagt forbundet og sømændene at frigive den bankgaranti, der var stillet i Spanien.

Dommere Ki samt PA, PH, HL, PP, BR og NW.

Den 15. april 1997 (96.409)

Bod 20.000 kr.

LO (NNF) mod Bager- og Konditormestre i Danmark mod bagermester Erik Nielsen

For en bagersvend, der ikke havde fået udfærdiget ansættelsesbevis, opstod der i løbet af knap 3 måneder et efterbetalingskrav på mere end 9.000 kr., som dog på grund af fagforbundets passivitet måtte nedsættes til 5.200 kr. Virksomheden blev for tilsidesættelse af bl.a. en overenskomstbestemmelse svarende til reglerne i loven om ansættelsesbeviser pålagt en bod, der indeholdt en godtgørelse på 16.502 kr. svarende til 4 ugers løn.

Dommer Ri alene.

Den 24. april 1997 (96.017)

Tabt

LO (RBF) mod Danmarks Rederiforening (DFDS A/S)

Hele tjenergruppen på et af rederiets passagerskibe, der var optaget i Dansk Internationalt Skibsregister og sejlede mellem Holland og England, var forhyret ved individuelle ansættelseskontrakter, hvis vilkår ikke svarede til fagforbundets overenskomst med rederiet. Arbejdsretten fandt ikke, at overenskomsten, der efter sit indhold gjaldt for skibe registreret i DIS, jf. lovens § 10, stk. 2, omfattede tjenerne, som alle havde bopæl i Holland. Retten antog endvidere, at EF-domstolen havde overladt den konkrete bedømmelse af en sådan forskelsbehandling ud fra et bopælskriterium til de nationale domstole; og da anvendelsen af kriteriet i det foreliggende tilfælde afspejlede relevante objektive forskelle i levevilkårene, herunder beskatningen i de forskellige lande, fandt man det rimeligt begrundet, at ansættelseskontrakterne afveg fra overenskomsten. Lovbestemmelsen og dermed begrænsningen i overenskomstens personelle gyldighedsområde var derfor ikke i strid med EU-rettens regler om arbejdskraftens fri bevægelighed.

Dommere Ki samt PA, MB, PC, PH, SR og AaH.

Den 7. maj 1997 (96.098)

Org.bod 24.000 og 4.000 kr.

DA (Malermestrene) mod LO (Malerforbundet for malernes fagforeninger i henholdsvis Vejle og Frederiksborg Amt)

I 1989 havde en faglig voldgiftskendelse for malerområdet fastslået, at arbejdspladsbesøg, der hverken foretages i henhold til en aftale om kontrol af miljø- og sikkerhedsforhold eller en overenskomstbestemmelse om opmåling, forudsætter, at der indhentes tilladelse hos den ansvarlige for arbejdspladsen. På den baggrund pålagde Arbejdsretten 2 fagforeninger, der havde foretaget henholdsvis 4 og et uanmeldt besøg på arbejdspladser med drøftelse af bl.a. lønforhold, bod.

Dommere Ka samt PA, JBJ, PH, CH, TJ og NW.

Den 4. juni 1997 (95.591)

Tabt

LO (RBF) mod Cafe Lumskebugten af 1983 ApS

Virksomheden havde indmeldt sig i HOREFA, dog betinget af at der blev indgået en særoverenskomst med fagforbundet. Det lykkedes ikke; og den omstændighed, at arbejdsgiverforeningen havde repræsenteret virksomheden på et mæglingsmøde burde ikke at have kunnet bibringe forbundet det indtryk, at virksomheden følte sig retligt forpligtet til at efterleve landsoverenskomsten mellem HOREFA og forbundet. Arbejdsretten fandt derfor hverken, at virksomheden var bundet af overenskomsten i kraft af tidligere medlemskab af arbejdsgiverforeningen eller som følge af stiltiende godkendelse.

Dommer Ki alene.

Den 9. juni 1997 (96.251)

Org.bod 40.000 kr.

LO (RBF) mod DA (HORESTA)

I overensstemmelse med normen indeholdt parternes overenskomst bestemmelse om, at mæglingsmøder i København og provinsen skal afholdes inden for henholdsvis 3 og 5 hverdage. Fristerne forstås ikke bogstaveligt i praksis, men det måtte desuagtet anses for uberettiget, at der i to tilfælde, trods fagforbundets protest gik næsten 6 uger, før arbejdsgiverforeningen ville holde møde. Der blev ved udmåling af boden taget hensyn til tidligere tilsvarende overtrædelser fra foreningen.

Dommere Ma samt PA, JBJ, PH, TJ, MK og EP.

Den 11. juni 1997 (96.271)

Tabt

LO (HK) mod DA (DI for Setiket A/S)

Virksomheden gav i sin interne information udtryk for, at det var synd, at fagforbundet ville skade så mange ved at varetage en enkelts uberettigede krav om at få del i tantie-me efter, at vedkommende havde opsagt sin stilling. Selvom ordvalget forekom mindre heldigt, fandt Arbejdsretten ikke,

at det passerende kunne karakteriseres som en udtalelse, der specielt var begrundet i organisationsforholdet og dermed en organisationsfjendtlig handling i strid med hovedaftalens § 1.

Dommere Ki samt PA, TJ, HL, PP, AS og NW.

Den 18. juni 1997 (96.458)

Vundet

Jyllands-Posten A/S mod LO (SiD for Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening i Århus og Lager- og Handelsarbejdernes Forbund i København samt KAD for forbundets Århus afdeling)

Avisomdeling hører utvivlsomt til fagforbundenes naturlige faglige område. Da det, der konkret ønskedes overenskomst-dækket i vidt omfang udføres af unge mennesker som fritidsarbejde og derfor ikke er erhvervsarbejde i traditionel forstand, fandt Arbejdsretten imidlertid ikke, at forbundene havde den fornødne faglige interesse, og de varslede konflikter blev derfor kendt ulovlige.

Dommere Ki samt PA, MK, AN, SR, AaS og NW.

Den 3. oktober 1997 (96.269)

Bod 25.000 kr.

LO (SiD) mod proprietær Peer Nøhr

Ifølge en landarbejders ansættelseskontrakt var der knyttet tjenestebolig til stillingen. Da den pågældende imidlertid havde fået trukket 100 kr. om måneden af sin løn til dækning af husleje, fandt Arbejdsretten, at han ikke havde haft den forudsatte tjenestebolig. Landarbejderens løn skulle derfor have været beregnet efter taksterne for ansatte uden tjenestebolig, og retten pålagde arbejdsgiveren en bod indeholdende den heraf følgende underbetaling på 18.000 kr.

Dommer Ma alene.

Den 23. oktober 1997 (96.415)

Tabt

LO (HK) mod DA (AHTS for Metax Benzin ved E.V. Jørgensen)

I sommeren 1993 blev der indgået tiltrædelsesoverenskomst mellem ejeren af en tankstation med kiosk og fagforbundet. Senere samme år blev virksomheden solgt til vedkommende benzinselskab, der ved årsskiftet 1993/94 ansatte indklagede som bestyrer af tankstationen og overlod hende kiosken i forpagtning. Medarbejderne blev i den forbindelse opsagt, men 4 fortsatte i virksomheden. Indklagede fik først kendskab til overenskomsten, da spørgsmålet blev rejst af forbundet i sommeren 1995. Hun bestred straks at være bundet og indmeldte sig samtidig i AHTS. Arbejdsretten fandt, at der havde været tale om en virksomhedsoverdragelse i lovens forstand. Det indebar imidlertid ikke, at indklagede var indtrådt i overenskomsten som sådan; og under de foreliggende ganske særlige omstændigheder fandt retten heller ikke, at der var tilstrækkeligt grundlag for at pålægge indklagede risikoen for, at der havde vist sig at være overenskomst, således at hun blev bundet af den ved passivitet efter almindelige arbejdsretlige normer.

Dommere Ka samt PA, MB, PH, CH, EK og BR.

Den 1. november 1997 (96.424)

Tabt

DA mod LO (Pædagogisk Medhjælper Forbund)

Fagforbundet havde støttet medlemmer af andre forbund, der deltog i overenskomststridige arbejdsnedlæggelser, med i alt godt 100.000 kr. Arbejdsretten udtalte, at det formentlig er almindelig anerkendt, at parter på arbejdsmarkedet ikke bør yde støtte til overenskomststridige handlinger. En forudsætning for, at noget sådant kan resultere i bod, må imidlertid være, at der sker brud på en overenskomst, herunder hovedaftale, som den pågældende organisation er bundet af. Forbundet havde imidlertid hverken aftalemæssige relationer til DA eller nogen af denne forenings medlemsorganisationer og var derfor heller ikke bundet af hovedaftalen mellem LO og DA.

Dommere Ma samt PA, PH, OH, EP, BR og NW.

Den 27. november 1997 (95.392)

Bod 250.000 kr.

DA (HORESTA) mod LO (BRF)

En faglig voldgiftskendelse havde fastslået, at fagforbundet havde brudt sin almindelige overenskomst med arbejdsgiverforeningen ved at indgå særøverenskomst med Jensens Bøfre-stauranter på lempeligere vilkår. Arbejdsretten lagde ved udmålingen af boden vægt på, at forbundet havde været opmærksom på problemet ved indgåelsen af særøverenskomsten, at det ikke havde taget initiativ til at få overenskomsten bragt til ophør, og at den omfattede et betydeligt antal restauranter med en betydelig omsætning. Retten pålagde endvidere forbundet snarest at frigøre sig for særøverenskomsten.

Dommere Ps samt PA, JBJ, PH, MK, EP og BR.

Den 4. december 1997 (95.501 og 602) (Org)bod 2x100.000 kr.

LO (RBF og HK) mod DA (HORESTA for Cat-Link A/S)

Spørgsmålet var, om rederiet efter en overenskomst med fagforbundet var berettiget til at anvende servicemedarbejdere ved dirigering og stuvning af biler samt betjening af tilkørselsramper, om såkaldte bookingaflødere var omfattet af overenskomsten, om rederiets anvendelse af et rengøringselskab om bord og om overholdelse af en eksklusivaftale. Det blev fastslået ved faglige voldgiftskendelser, at overenskomsten ikke omfattede servicemedarbejdernes dirigering af biler og betjening af tilkørselsramper, samt at bookingaflødere var omfattet af overenskomsten. Arbejdsretten lagde til grund, at servicemedarbejderne i begrænset omfang havde foretaget stuvning af biler. Dette var erkendt overenskomststridigt og bodspådragende. I hvert fald betjening af tilkørselsramper lå klart uden for, hvad rederiet kunne pålægge servicemedarbejderne, og arbejdsgiverforeningen burde derfor ved fællesmødet have fastholdt et tidligere pålæg til rederiet om at bringe forholdet til ophør. Dette var derfor

bodspådragende for både rederiet og arbejdsgiverforeningen. Rederiet havde været af den bestemte opfattelse, at der var givet løfte om, at bookingafløsernes ansættelsesforhold skulle aftales lokalt, men havde under voldgiftssagen ikke kunnet løfte bevisbyrden herfor. Dette havde ført til en meget betydelig efterbetaling; og retten fandt efter det således foreliggende ikke grundlag for at statuere, at rederiets handlemåde havde været bodspådragende. Enkelte medarbejdere fra et rengøringsselskab havde i kortere tid udført i det væsentlig samme arbejde som servicemedarbejderne. Dette var også bodspådragende for rederiet. Derimod fandt Arbejdsretten det ikke tilstrækkelig godtgjort, at der var sket brud på overenskomstens eksklusivaftale. Både rederiet og arbejdsgiverforeningen blev herefter pålagt bod, men således at retten i relation til foreningen lagde vægt på, at den først var kommet ind i sagen på et ret sent tidspunkt.

Dommere Ka samt PA, EK, EP, AaS, WS og NW.

Den 15. december 1997 (97.187)

Tabt

SALA (Slagterierne for Danish Crown A.m.b.a) mod LO (NNF for et antal medlemmer)

Under et fællesmøde erkendte lønmodtagerorganisationerne, at en arbejdsnedlæggelse på virksomheden var overenskomststridig, og man pålagde de strejkende at genoptage arbejdet snarest muligt og senest ved normal arbejdstids begyndelse næste dag. Arbejdsgiversiden ønskede, at aftenholdet skulle genoptage arbejdet samme dag og dagholdet næste dag. Umiddelbart før normal arbejdstids begyndelse for aftenholdet orienterede tillidsmanden de strejkende, og holdet genoptog arbejdet, men dog 1½-2½ time efter arbejdstidens begyndelse. Arbejdsretten fandt, at arbejdsretslovens § 12, stk. 2, i overensstemmelse med tidligere praksis skulle forstås således, at der ikke skal pålægges bod, hvis arbejdet genoptages senest dagen efter fællesmødet. Den omstændighed, at formuleringen snarest muligt og senest var benyttet på fællesmødet, fandtes ikke at kunne føre til noget andet resultat.

Dommere Ki samt PA, JD, CJ, TL, BR og NW.

3.4. Sagernes karakter

I lighed med tidligere år giver en meget betydelig del af de sager, der indbringes for Arbejdsretten, sædvanligvis ikke anledning til større principielle overvejelser.

133 eller knap 20% af de modtagne sager drejede sig således i 1997 om påstået overenskomststridige arbejdsnedlæggelser og lignende.

Det var mindre end i 1994, hvor det drejede sig om 154 eller 32 % af de modtagne sager, og i 1995, hvor det drejer sig om 198 eller 30 %, men svarende til 1996, hvor de 87 sager udgjorde 19%.

Er der tale om igangværende strejker, behandles sagerne normalt på førstkommende ordinære retsmøde.

Lønmodtagerorganisationerne må i de fleste tilfælde erkende, at arbejdsnedlæggelsen indebærer et overenskomstbrud, og pålægger derfor de strejkende at gå i arbejde. Dette tilslutter retsformanden sig, og sagen udsættes herefter på parternes udenretlige forligsforhandlinger om bodsspørgsmålet.

Der er faste takster på området, og da der sædvanligvis sker en reduktion af boden med 5 kr. i timen, hvis sagen forliges, inden retten anmodes om at tage stilling til spørgsmålet, kom kun 18 af denne type sager under realitetsbehandling i 1997. Heraf blev 16 forligt i overensstemmelse med tilkendegivelser fra retsformændene og 2 afgjort ved dom.

421 eller næsten 60% af de sager, Arbejdsrettens modtog i 1997 var rettet mod uorganiserede arbejdsgivere.

I 1994 blev der modtaget 123 af denne type sager svarende til 26 % af samtlige, i 1995 244 sager svarende til 37 % og i 1996 233 svarende til 50%.

Sagerne, der som udgangspunkt behandles af rettens sekretær, blev i 1997 alle indbragt af Landsorganisationen i Danmark, heraf i 248 tilfælde for Specialarbejderforbundet i Danmark, i 63 for Snedker- og Tømrerforbundet i Danmark, i 39 for Restaurations- og Bryggeriarbejder Forbundet og i 32 for Dansk Metalarbejderforbund.

Der blev i årets løb i det hele afsluttet 419 sager mod uorganiserede arbejdsgivere.

130 bortfaldt inden retsmøde blev afholdt, 201 blev afgjort ved udeblivelsesdom efter et enkelt eller nogle få retsmøder, 60 blev afsluttet ved uden- eller indenretlige forlig, 24 blev overladt til afgørelse hos den, der beklædte retten under forberedelsen, hvilket i 21 af tilfældene var sekretæren, mens kun 4 blev domsforhandlet, heraf 2 mod store enkeltvirksomheder.

3.5 Sagsbehandlingstiden

En af fordelene ved Arbejdsretten antages at være, at den i højere grad end de almindelige domstole giver mulighed for hurtig, endelig løsning af tvister.

I andet halvår 1997 var de gennemsnitlige behandlingstider for sager, der blev afsluttet med en afgørelse fra retten, følgende:

53 dage (25 - 300 dage) for 126 sager afgjort ved udeblivelsesdom (mod 108 i 1995 og 139 i 1996).

227 dage (31 - 573 dage) for 34 sager overladt til retsformandens afgørelse (mod 146 i 1995 og 247 i 1996).

489 dage (212 - 842 dage) for 8 sager afgjort ved dom (mod 321 i 1995 og 453 i 1996).

3.6 Verserende sager

Med udgangen af 1997 var der 301 sager under behandling ved Arbejdsretten.

Af disse var 3 modtaget i 1993, 4 i 1994, 43 i 1995, 35 i 1996 og 216 i 1997, heraf 181 i andet halvår.

18 sager var optaget til dom, heraf 16 efter indklagedes manglende besvarelse af stævningen, og 7 sager berammet til domsforhandling.

I 179 af de resterende sager var der berammet forberedende retsmøder.

79 sager var udsat uden særlig frist. Af disse afventede 34 gennemførelse af faglig voldgift, mens 18 beroede på forligsforhandlinger mellem parterne, hovedsagelig vedrørende bod for erkendt overenskomststridige arbejdsnedlæggelser m.v.

10 af de udsatte sager samt 18 sager, der endnu ikke var berammet forberedende møde i, havde bl.a. afventet resultatet af en principiel sag om Ribus-konflikten.

3.7. Dommernes arbejdsbyrde

I 1997 blev der afholdt 142 retsmøder i Arbejdsretten.

Medlemmerne af formandskabet har fordelt arbejdet således mellem sig, at retsformændene efter tur har vagt en uge ad gangen og i den forbindelse beklæder retten under de forberedende møder, der afholdes på den ordinære retsdag om torsdagen og i meget hastende tilfælde andre dage.

De nye sager, retsformændene får berammet, behandler de normalt til ende, således at de både afholder yderligere forberedende retsmøder og leder eventuelle domsforhandlinger og møder til domsvedtagelse.

På de ordinære retsdage blev der sædvanligvis normalt behandlet omkring 20 sager.

I tilslutning til de almindelige forberedende retsmøder afholdt retsformændene jævnligt udvidede møder, især til drøftelse af muligheden for en forligsmæssig løsning af enkelte sager, herunder ved at parterne, eventuelt efter bevisførelse, overlader sagen afgørelse til retsformanden. I 33 tilfælde blev de udvidede forberedende retsmøder afholdt udenfor den ordinære retsdag.

Formandskabet

		<u>Dom</u>	<u>Udeblivelsesdom</u>	<u>Overladt</u>
Palle Kiil	(Ki)	7 (1)	6 (2)	16
Hans Kardel	(Ka)	7 (3)	5	7
Erik Riis	(Ri)	3 (1 og 4)	12	3
Marie-Louise Andreassen	(Ma)	4 (1 og 4)	9 (5)	8
Mogens Hornslet	(Ho)	-	4	9
Per Sørensen	(Ps)	3 (4)	-	6
Poul Sørensen	(Pos)	-	-	5

Højesteretsdommer Erik Riis afgik ved døden den 7. maj 1997, og højesteretsdommer Poul Sørensen tiltrådte den 11. juli 1997.

- (1) heraf en dom uden faglige dommere
(95.591/96.409/06.269)
- (2) heraf 2 erkendelsesdomme (97.059 og 97.061)
- (3) heraf en dom vedrørende 2 sager (95.501 og 95.602)
- (4) heraf en dom med udvidet formandskab (96.325)
- (5) heraf en erkendelsesdom (96.431)

De enkelte ordinære dommere deltog i domsforhandlinger og møder til vedtagelse af dommenes ordlyd før disses afsigelse.

<u>Arbejdsgiverudpegede</u>		<u>Antal sager</u>
Jens Bollerup-Jensen	(JBJ)	6
Jannik Dresling	(JD)	1

Otto Hansen	(OH)	2
Poul Flemming Hansen	(PH)	9
Finn Hoffmann	(FH)	1
Carsten Holm	(CH)	2
Carl Erik Johansen	(CJ)	2
Erik Kjærgaard	(EK)	4 (1)
Henrik Lind	(HL)	2
Terkel Lund-Nielsen	(TL)	2
Allan Nielsen	(AN)	2
Erik Ross Pedersen	(EP)	5 (1)
Preben Albæk Petersen	(PP)	4
Steen A. Rasmussen	(SR)	4
Axel Sløk	(AS)	4
Aage Spang-Hanssen	(AaS)	6 (1)
H.C. Tjellesen	(HT)	1

<u>Lønmodtagerudpegede</u>		<u>Antal sager</u>
Peter Andersen	(PA) (2)	13 (1)
Svend Askær	(SA)	2
Max Bähring	(MB)	2
Poul Erik Skov Christensen	(PC)	1
Svend M Christensen	(SC)	1
John Dahl	(JD)	1
Leif Dolleris	(LD)	1
Annette B. Elmer	(AE)	1
Arnold Hansen	(AH) (3)	2
Thorkild E. Jensen	(TJ) (2)	3
Bent Nyløkke Jørgensen	(BJ)	1
Lillian Knudsen	(LK)	1
Mads Kofod	(MK)	3
Jens Pors	(JP) (2)	1
Søren Vang Rasmussen	(SVR)	1
Benny Rosberg	(BR) (2)	8
Willy Strube	(WS)	2 (1)
Peter Thorning	(PT)	1
Nicolai Westergaard	(NW)	12 (1)

(1) heraf en dom vedrørende 2 sager.

(2) konstitueret, beskikket fra den 17. marts 1997.

(3) konstitueret.

Forberedende retsmøder med sager mod uorganiserede arbejdsgivere, herunder udvidede møder, blev afholdt 1-2 gange om måneden af rettens sekretær.

Sekretæren

	<u>Udeblivelsesdom</u>	<u>Overladt</u>
Jørn Andersen (ja)	168	21

4. Andre opgaver

4.1. Udpegning af opmænd

Spørgsmål om fortolkning af kollektive overenskomster afgøres normalt at faglige voldgiftsretter nedsat til behandling af den enkelte sag. De består oftest af 4 voldgiftsmænd, hvoraf hver overenskomstpart vælger 2, samt en opmænd, formelt valgt af voldgiftsrettens medlemmer, men reelt af organisationerne.

Opnås der ikke enighed om, hvem der skal være opmænd, kan parterne anmode Arbejdsrettens formand om at udpege en sådan.

I 1997 behandlede retten 7 af denne type sager.

4.2. Indstilling af forligsmænd og mæglingsmænd

I henhold til loven om mægling i arbejdsstridigheder afgiver Arbejdsretten indstilling til arbejdsministeren om udnævnelse af forligsmænd og mæglingsmænd.

På et møde den 3. november 1997 blev der afgivet indstilling om genudnævnelse af en forligsmand, og en stedfortræder for forligsmændene samt genudnævnelse af 3 mæglingsmænd.

4.3. Udtalelse om lovforslag vedr. de almindelige domstole

Den 23. maj 1997 fremsatte Justitsministeriet med udgangspunkt i domstolsudvalgets betænkning nr. 1319/96 forslag til dels en ny lov om Domstolsstyrelsen (L 275) og dels en lov om konsekvensændringer af retsplejeloven, tjenestemandsløven og forskellige andre love (L 276).

I bemærkningerne til det sidstnævnte lovforslags regler om dommeres adgang til at påtage sig bibeskæftigelse henvises bl.a. til, at det i betænkning nr. 1318/1996 om revision af lov om Arbejdsretten var foreslået, at den hidtidige ord-

ning, hvorefter hvervene som formand og næstformænd for retten varetages af dommere, blev opretholdt.

Der henvistes endvidere til, at arbejdsmarkedets parter i deres høringssvar over betænkningen havde udtrykt deres uforbeholdne ønske om fortsat at kunne anvende dommere i Arbejdsretten, og at Landsorganisationen i Danmark bl.a. havde anført, at det er en forudsætning for, at det fagretlige system i fremtiden kan fungere og nyde den respekt, det gør, at der fortsat vil være mulighed at trække på dommere, der har deres hovedbeskæftigelse ved landets højeste domstole.

Efter Justitsministeriets opfattelse førte de nævnte synspunkter til, at også ordningen med dommermedvirken i faglige voldgifter bør opretholdes.

På den baggrund meddelte Arbejdsretten i en skrivelse af 12. juni 1997 Justitsministeriet, at man ingen bemærkninger havde til lovforslaget.

Forslagene blev ikke gennemført inden folketingsårets udløb, men er genfremsat den 9. oktober 1997 (L 21 og 22).

5. Internationale kontakter

5.1. Besøg fra udlandet

Den 27. februar 1997 aflagde en delegation med den sydafrikanske arbejdsminister Tito Mbowene i spidsen besøg i Arbejdsmarkedets hus, hvor højesteretsdommer Hans Kardel redogjorde for Arbejdsrettens virksomhed.

Den 27. maj 1997 aflagde den amerikanske professor William B. Gould IV, der er formand for the National Labor Relations Board besøg, og formanden gav en orientering om Arbejdsrettens virksomhed.

Den 19. november 1997 havde rettens sekretær lejlighed til at fortælle repræsentanter for de albanske politiske partier om det danske arbejdsretlige system.

5.2. European Association of Labour Law Court Judges.

Fra den 18. til 21. maj 1997 deltog højesteretsdommer Per Sørensen i en konference i Sevilla om arbejdstagers grundrettigheder.

5.3. International Society for Labour Law & Social Security

Fra den 22. til 26. september 1997 deltog sekretæren i den 15. verdenskongres om arbejds- og socialret i Buenos Aires.

På kongressen drøftedes tendensen hen imod opstilling af stadig flere diskriminationsforbud, udenlandske arbejderes stilling i relation til overenskomssystemerne i de enkelte stater, behovet for at etablere sociale rettigheder som egentlige menneskerettigheder og mulighederne for at udvide arbejdsrettens beskyttelsesregler til også at omfatte personer uden for lønmodtagerområdet.

6. Aktuelle problemstillinger

6.1. Den praktiske sagsbehandling ved Arbejdsretten

Sag anlægges ved indlevering af et klageskrift, der efter arbejdsretslovens § 14 ligesom stævningen i en civil sag skal indeholde oplysning om parternes navne og adresser samt klagerens påstand, en kort fremstilling af de kendsgerninger, den støttes på, og angivelse af de dokumenter og andre beviser, klageren agter at påberåbe sig.

Normalt forkyndes klageskriftet ikke for indklagede. Parterne bliver imidlertid ved almindeligt brev indkaldt til et forberedende retsmøde, der afholdes inden for 6 til 7 uger; og indklagede anmodes om at fremsende sit svarskrift senest 7 dage før retsmødet.

Svarskriftet skal efter lovens § 15 indeholde indklagedes påstand samt en kort angivelse af de kendsgerninger, den støttes på, samt angive de dokumenter, indklagede vil påberåbe sig.

Såvel klage- og svarskrift som bilag skal indleveres i 3 eksemplarer. Antallet af lister over lønmodtagere, der skal have deltaget i overenskomststridige arbejdsnedlæggelser m.v., kan dog begrænses til 2.

Fredag fremsendes retsliste til de parter, der er indkaldt til møde den følgende torsdag.

Under dette og eventuelt yderligere et par forberedende retsmøder sker der om nødvendigt udveksling af replik, duplik og yderligere processkrifter, ligesom fremgangsmåden ved sagens forberedelse og måske tillige dens realitet drøftes.

Processkrifterne med tilhørende bilag skal ligesom klage- og svarskrifterne indleveres i 3 eksemplarer.

I forbindelse med forberedelsen anmoder parterne regelmæssigt det medlem af formandskabet, der beklæder retten, om at fremkomme med et forligsforslag eller afgøre sagen ved beslutning i overensstemmelse med reglen i arbejdsretslovens § 16, stk. 3. Dette sker ofte på den måde, at sagen udsættes til et særligt udvidet retsmøde, f.eks. i fortsættelse af vedkommende retsformands næste ordinære retsdag, hvor parternes repræsentanter får lejlighed til at komme med en kort forelæggelse af sagen og føre beviser, de finder væsentlige, ligesom de knytter nogle få afsluttende bemærkninger til den.

Anser parterne sagen for så principiel eller omfattende, at den ikke bør behandles summarisk, berammer retsformanden den efter aftale med parternes repræsentanter på et forberedende møde til domsforhandling. I den forbindelse må de pågældende fremkomme med eventuelle ønsker om, at sagen i henhold til arbejdsretslovens § 8, stk. 1, helt undtagelsesvis behandles under medvirken af 3 medlemmer af formandskabet, eller at den efter bestemmelsens 2. stykke domsforhandles uden medvirken af ordinære dommere.

Når en sag er berammet til domsforhandling, udpeger rettens sekretariat de ordinære dommere, der skal deltage, dog således at Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark traditionelt selv udpeger dommere i de sager, hvor de er part. Ca. 14 dage før domsforhandlingen får parterne fra sekretariatet en liste over de deltagende dommere bl.a. med henblik på, at fremkomme med eventuelle inhabilitetsindsigelser, jf. herved arbejdsretslovens § 6, stk. 3.

Snarest muligt efter at domsforhandlingen er berammet, skal hver part indlevere yderligere 8 eksemplarer af alt fremlagt materiale. Skal sagen behandles med udvidet formandskab, må der dog indleveres i alt yderligere 10 eksemplarer af materialet, mens det, hvis ordinære dommere ikke skal medvirke ved domsforhandlingen, er unødvendigt med yderligere eksemplarer.

Bliver der undtagelsesvis tale om at indlevere processkrifter eller bilag mindre end 14 dage før en domsforhandling, må vedkommende part selv i så god tid som muligt sende et eksemplar af materialet til hver af de dommere, de har fået oplyst, skal medvirke, samt 2 eksemplarer til retten.

Skulle en part helt undtagelsesvis ønske at udlevere materiale i forbindelse med selve domsforhandlingen, skal det fornødne antal eksemplarer indleveres, før den påbegyndes.

I det materiale, der indleveres efter sagens berømmelse til domsforhandling, bør processkrifter og bilag være adskilt og bilagene samlet i nummer- eller bogstavorden. Er der tale om et større antal bilag, kan det være hensigtsmæssigt at supplere med en kronologisk eller anden form for oversigt.

Selve domsforhandlingen gennemføres i princippet som domsforhandlingen i en almindelig civil sag, idet vidner dog har adgang til at overvære hele forhandlingen, medmindre en part modsætter sig dette.

Under alle retsmøder er klageren placeret til venstre og indklagede til højre i retssalen set fra indgangen.

I forbindelse med retsmøderne skal hver part aflevere en liste med navn, stilling og tilhørsforhold for hver af de mødende, herunder eventuelle vidner. Ved domsforhandlinger skal listerne afleveres i så god tid, at protokolføreren har mulighed for at tage kopier af dem.

Parternes repræsentanter får tilsendt udskrift af alle retsbogstilførsler. Udskrifterne er ikke bekræftede, men har en part brug for en sådan bekræftelse, f.eks. i forbindelse med tvangsfuldbyrdelse af en afgørelse, kan den bestilles i sekretariatet.

6.2. Skriftlig forberedelse

Arbejdsretten har som udgangspunkt ikke fundet det hensigts-

mæssigt at overgå til skriftlig forberedelse af sagerne. For at effektivisere behandlingen af det meget betydelige antal sager, der er rettet mod uorganiserede arbejdsgivere, har retten dog besluttet, at klageskrifterne her normalt forkyndes for vedkommende med opfordring til at svare skriftligt inden 14 dage.

Sker dette ikke, optages sagen på retslisten for sekretærens første retsdag efter fristens udløb. Det er dog ikke nødvendigt, at klagerne er repræsenteret, idet retten uden videre afsiger udeblivelsesdom i overensstemmelse med klagerens påstand, for så vidt den findes begrundet i klageskriftets sagsfremstilling og det i øvrigt fremkomne.

Afgiver den indklagede svarskrift, indhenter retten sædvanligvis en replik fra klageren og duplik fra indklagede, før der berammes et retsmøde til nærmere drøftelse og eventuel afslutning af sagen, f.eks. ved at den i medfør af arbejdsretslovens § 16, stk. 3, overlades til sekretærens afgørelse.

Hvis der er behov for at fremskaffe yderligere oplysninger eller afhøre parter og vidner, kan der berammes yderligere almindelige eller udvidet forberedende retsmøder.

Ønsker parterne eller en af disse en egentlig domsforhandling, overføres sagen til den ordinære retsdag for Arbejdsrettens formand eller en af næstformændene med henblik på eventuel berømmelse af denne.

6.3. Poli- ti- eller inkassoret

Det forlig, som Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund i Danmark indgik i september 1899, indeholdt vedtagelse om oprettelse af en permanent volds- og giftsret til at påkende brud på forliget; og i april 1900 blev der gennemført en lov om vidneførsel for arbejdsretter.

På foranledning af et udvalg, der var nedsat i august 1908

med repræsentanter for samme organisationer, blev der det følgende år i februar fremsat forslag til lov om en fast voldgiftsret, som skulle fortsætte den permanente rets arbejde og i det hele som en egentlig domstol tage stilling til overtrædelse af overenskomster mellem på den ene side arbejderorganisationer og på den anden side arbejdsgiverorganisationer eller enkeltvirksomheder.

Lovforslaget blev gennemført i april 1910; og arbejdsretsordningens grundlæggende træk er ikke ændret i den mellem-liggende tid, jf. herved betænkning nr. 1318/1996, hvor et udvalg med repræsentanter fra hovedorganisationerne, herunder Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark, på side 7 fremhæver, at der var enighed om ikke at foreslå andre ændringer, end det måtte anses for nødvendigt til opfyldelse af kravene i de konventioner, Danmark havde tiltrådt, og ændringer af til dels redaktionel karakter, som måtte anses for naturlige i betragtning af lovgivningens alder.

Det betyder imidlertid langt fra, at Arbejdsretten ikke har været genstand for kritik.

Ole Krarup gav således i Juristen og Økonomen 1980, side 226, udtryk for, at rettens hovedfunktion var undertrykkelse af arbejderne; og han søgte bl.a. at underbygge dette med statistiske oplysninger om, hvem der indbragte sagerne:

<u>År</u>	<u>Arbejdsgivere</u>	<u>Lønmodtagere</u>
1974-75	104 (65%)	55 (35%)
1975-76	150 (66%)	77 (34%)
1976-77	290 (83%)	58 (17%)
1977-78	219 (83%)	46 (17%)
1978-79	209 (73%)	79 (27%)

Selvom det i høj grad er et spørgsmål, hvad man kan udlede af sådanne talopstillinger, må det medgives, at de kunne medføre, at Arbejdsretten kom til at fremstå som en slags politiret, jf. Per Jacobsen: Kollektiv arbejdsret (1994),

side 404.

Siden har billedet imidlertid ændret sig radikalt med hensyn til parternes indbringelse af sager:

<u>År</u>	<u>Arbejdsgivere</u> /arb.jnedl.		<u>Lønmodtagere</u> /mod uorg.	
1994	238	(50%)	154 (32%)	238 (50%) 123 (26%)
1995	257	(40%)	198 (30%)	393 (60%) 244 (37%)
1996	123	(27%)	87 (19%)	337 (73%) 233 (50%)
1997	145	(21%)	133 (20%)	558 (79%) 421 (60%)

Arbejdsretten kunne altså nu lige så vel siges at fungere som en bekvem central inkassoinstans for fagforbundene, jf. Per Jacobsen side 416 f.

Realiteten er dog nok snarere, at retten i overensstemmelse med sit formål først og fremmest bistår arbejdsmarkedets parter med en relativt hurtig og som følge af sammensætningen fagligt meget kompetent endelig løsning af et forholdsvis konstant, begrænset antal sager vedrørende mere centrale arbejdsretlige spørgsmål.

Ved siden af dette har retten, afhængig af skiftende tiders behov været i stand til at yde parterne service i et talmæssigt noget større antal tilfælde, hvor der som oftest i realiteten ikke består nogen retlig uoverensstemmelse mellem dem.

Som anført af Niels Waage i Arbejdsretsloven (1994) side 36 f må lønmodtagersiden i langt de fleste tilfælde både på fællesmøderne og i Arbejdsretten erkende, at de arbejdsnedlæggelser, der påtales, er overenskomststridige. Rettens bidrag til løsning af sådanne konflikter er derfor normalt alene retsformandens indtrængende henstilling til de strejkende om at følge deres egne organisationers pålæg om at normalisere arbejdet.

Tilsvarende må uorganiserede arbejdsgivere, der indklages med påstand om idømmelse af bod for manglende indbetaling af

bidrag til overenskomstbestemte pensionsordninger eller bod, der indeholder efterbetaling af andre overenskomstbetingede ydelser, normalt tage bekræftende til genmæle. I et endog meget betydeligt antal tilfælde sker det i praksis på den måde, at de ikke svarer på den stævning, der forkyndes for dem, hvorefter retten afsiger udeblivelsesdom.

6.4 Udmåling af bod over for lønmodtagere og virksomheder

Den, der har deltaget i et overenskomststridigt forhold, kan efter arbejdsretslovens § 12, stk. 1, idømmes en bod, som skal tilfalde klageren.

Oprindelig skulle der ved udmålingen af bod formelt tages udgangspunkt i størrelsen af den skete skade, dog således at det var forudsat, at bod også kunne idømmes, selvom tab ikke var bevist eller lidt. Da erstatningssynspunktet ikke havde spillet nogen større rolle i Arbejdsrettens praksis, blev det imidlertid formelt opgivet jfr. Per Jacobsen: Kollektiv arbejdsret (1994) side 440 f.

I tilfælde, hvor overenskomstrænkelsen består i undladelse af at betale et beløb, kan afgørelsen efter arbejdsretslovens § 12, stk. 3, stadig i stedet for bod gå ud på betaling af beløbet. Mere almindeligt er det dog, at der udmåles en bod indeholdende efterbetaling af det skyldige beløb, jf. eksemplerne herpå oven for side 15 f og 21.

I øvrigt fastsættes boden nu i henhold til arbejdsretslovens § 12, stk. 5, under hensyntagen til samtlige sagens omstændigheder.

Den skal således udmåles efter et såkaldt frit skøn. Det vil sige efter en samlet, konkret afvejning af alle de hensyn, der sagligt kan inddrages i henhold til bl.a. arbejdsretsloven og anden arbejdsretlig lovgivning samt de respektive overenskomster og mere almindelige arbejdsretlige aftaler og principper, jf. f.eks. begrundelserne i 96.409. 96.251, 95.392 samt 95.501 og 95.602, der er refereret oven for side

31, 33, og 36.

Medmindre det godtgøres, at arbejdsstandsningen har savnet rimelig begrundelse eller må betragtes som led i en systematisk aktion, kan der efter arbejdsretslovens § 12, stk. 2, ikke pålægges de deltagere i en arbejdsstandsning, der har genoptaget arbejdet inden afholdelse af det foreskrevne fællesmøde, eller som har fulgt en henstilling fra dette møde om straks at gå i arbejde, bod jf. herved 97.187 (side 37).

Arbejdsretsloven fremhæver i øvrigt en række hensyn, som kan tillægges betydning i undskyldende eller skærpende retning:

Generelt anføres det i § 12, stk. 5, at der skal lægges vægt på, i hvilken grad overtrædelsen har været undskyldelig fra overtræderens side. Ved bedømmelsen af en overenskomststridig arbejdsstandsning skal der således tages hensyn til, om der fra modpartens side har foreligget forhold af en sådan art, at arbejdsstandsningen må anses for at være en forståelig reaktion herpå, jf. f.eks. 96.310 (side 21).

Under særlig formildende omstændigheder kan en ellers forskyldt bod efter § 12, stk. 6, helt bortfalde, jf. f.eks. 97.299 (side 20), 96.413 (side 22), 97.389 (side 23) og 97.099 (side 26); og boden skal bortfalde, når overenskomststridig adfærd fra modpartens side skønnes at have givet rimelig grund til en arbejdsstandsning, jf. f.eks. 97.001 (side 21). Det samme gælder, når det godtgøres, at en arbejdsstandsning skyldes trivselsmæssige faktorer, som modparten bærer ansvaret for.

Modsat skal det efter § 12, stk. 7, anses som en særlig skærpende omstændighed, at overtræderen skønt overenskomstmæssig forpligtet hertil har nægtet at lade sagen afgøre ved voldgift eller har handlet i strid med lovligt afsagt voldgiftskendelse eller en af Arbejdsretten afsagt dom. jf. eksemplerne herpå oven for side 21 f samt vedrørende gentagelsesvirkning af domme side 15 og 16 samt 96.251 (side 33).

Ved overenskomststridige arbejdsnedlæggelser anvender Arbejdsretten imidlertid som udgangspunkt helt faste takster for den bod, der pålægges de enkelte organiserede lønmodtagere, som har deltaget strejken.

Taksterne, der bygger på dommen i 88.333 og 88.394 (Arbejdsretligt Tidsskrift 1989 side 71), er principielt afpasset efter det generelle lønniveau for den gruppe, vedkommende tilhører, og udgør for tiden 27 kr. pr. strejketime for ufaglærte arbejdere og 32 kr. pr. time for faglærte, jf. oven for side 21. For lønmodtagere med et lønniveau, som ligger væsentligt over faglærte arbejderes kan der eventuelt blive tale om at anvende højere takster, jf. Niels Waage: Arbejdsretsloven (1997) side 155 med note 3.

Det forekommer dog, at der foreligger sådanne formildende omstændigheder, at boden nedsættes. Det sker normalt i form af en halvering af normaltaksten, jf. f.eks. 96.310 og 97.119 (side 21).

Hvis arbejdsnedlæggelsen fortsætter efter, at der har været afholdt et forberedende hastemøde i Arbejdsretten, hvor retsformanden har tilsluttet sig et pålæg fra de strejkendes organisationer om at genoptage arbejdet, er der fast praksis for at forhøje boden med 20 kr. for hver time, der strejkes fra dagen efter retsmødet, jf. den ovennævnte dom i 88.333 og 88.394 samt eksemplerne side 21, jf. f. eks. 97.001 (side 21).

Der synes ikke at have fæstnet sig faste retningslinier for boden ved andre former for aktion end egentlige arbejdsnedlæggelser, jf. således for så vidt angår overarbejdsvægring Niels Waage side 159 samt eksemplerne oven for side 21 og dommen i 96.303 (side 28).

Et område, hvor Arbejdsrettens praksis efterhånden kan siges at være fæstnet, er ved udmåling af bod for virksomheder, der undlader at indbetale ikke nærmere opgjorte bidrag til

pensionsordninger m.v., ofte kombineret med manglende deltagelse i den fagrettlige behandling i form af udeblivelse fra mæglings- og fællesmøder.

Her er det helt klare udgangspunkt en bod på 3.500 kr. stigende til 7.000 kr. ved første gentagelse og formentlig til 10.000 kr. ved anden, jf. herved specielt side 20 f. Der forekommer dog en del afvigelser i lyset af de konkrete omstændigheder, jf. herved specielt side 20 f.

I sager, hvor der pålægges en bod indeholdende efterbetaling af løn eller andre overenskomstbetingede ydelser, synes der også at tegne sig et temmelig klart mønster.

Arbejdsretten tog i 1997 stilling til 51 af denne type sager, og der blev pålagt bodsbeløb mellem 6.000 og 250.000 kr. Heraf udgjorde den egentlige bod mellem 1.000 og godt 58.000 kr., mens resten dækkede efterbetalingskravene, jf. nærmere side 16 f. og 21 samt 96.409 (side 31) og 96.269 (side 34).

Sammenhængen mellem efterbetalings- og bodsbeløbene er således:

Boden i procent af efterbetaling	Antal afgørelser				I alt
	Udom	Overladt	Dom		
Under 20 %	4			4	8%
20-33 %	25 (1)	8 (2)		33 (3)	65%
Over 33 %	<u>12</u>	—	<u>2</u>	<u>14</u>	27%
	41	8	2	51	

(1) heraf 16 (39%) mellem 25 og 33 %

(2) heraf 3 (25%) mellem 25 og 33 %

(3) heraf 19 (37%) mellem 25 og 33 %

Der er altså en meget klar tendens til at udmåle en bod, som svarer til mellem 1/5 og 1/3 af det beløb, der skal efterbetales.

Hvis en arbejdsgiver ikke har udstedt ansættelsesbevis, kan

lønmodtageren efter § 6 i loven om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet ved domstolene tilkendes en godtgørelse; og i henhold til en bemyndigelse i loven har Arbejdsministeriet ved § 5 i bekendtgørelse nr. 417 af 23. juni 1993 bestemt, at godtgørelse, der for den enkelte lønmodtager ikke kan overstige 26 ugers løn, skal fastsættes under hensyn til sagens omstændigheder.

Spørgsmålet om udmåling af godtgørelse i disse sager har givet anledning til betydelig usikkerhed, idet en del byretter oprindelig udmålte godtgørelser svarende til 8 ugers løn, men Sø- og Handelsretten i København og Vestre Landsret i nogle tilfælde udmålte godtgørelser svarende til 4 ugers løn.

Arbejdsretten har taget stilling til spørgsmålet i 4 tilfælde. I de første afgørelser 95.529 (side 25) og 96. 437 (side 17) blev der ved fastsættelsen af boden formentlig henset til de afgørelser, der havde udmålt godtgørelser svarende til 8 ugers løn. 96.409 (side 31) nævner derimod udtrykkeligt, at boden indeholder en godtgørelse svarende til 4 ugers løn, mens der i 96.438 (side 25) ikke findes grundlag for at pålægge en arbejdsgiver, som ved de almindelige domstole havde indgået forlig om at betale en godtgørelse svarende til 8 ugers løn, bod for det tilsvarende overenskomstbrud.

Højesteret har nu taget stilling til spørgsmålet om udmåling af godtgørelse efter loven ved en dom, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1997 side 1702. Det må herefter antages, at godtgørelserne som udgangspunkt vil blive fastsat til 5.000 kr. og i tilfælde, hvor den manglende udstedelse af ansættelsesbevis har givet anledning til tvist eller risiko herfor, til 10.000 kr.

Der er rettet kritik imod afgørelsen i Peter Herskind og Lykke Petersen: Lov om ansættelsesbeviser (1997) side 56 f, men der er nok grund til at antage, at Arbejdsretten vil

følge retningslinier svarende til de, Højesteret har udstukket, når den udmåler bod for tilsidesættelse af overenskomstbestemmelser om ansættelsesbeviserne svarende til lovens regler.-

Der synes i princippet ikke at være noget til hinder for, at tilsidesættelse af normer, der er reguleret såvel i den almindelige lovgivning som ved kollektive aftaler, sanktioneres både ved de almindelige domstole og Arbejdsretten. I ingen af de 2 tilfælde, der blev afgjort ved Arbejdsretten i 1997, 96.438 (side 25 vedrørende en godtgørelse) og 95.277 (side 26 vedrørende en bøde) blev der dog konkret udmålt nogen bod.

6.5 Tvangsfuldbyrdelse af Arbejdsrettens afgørelser

Ifølge arbejdsretslovens § 21, stk. 1, kan rettens domme fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af domme, mens forlig indgået for Arbejdsretten samt retsformændenes og sekretariatslederens afgørelse af sager under forberedelsen ved beslutning ifølge bestemmelsens 2. stykke kan fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om fuldbyrdelse af forlig.

Desuden finder retsplejelovens bestemmelser vedrørende indsigelser mod rigtigheden af domme m.v., der fremsættes under tvangsfuldbyrdelsen, i henhold til arbejdsretslovens § 21, stk. 3, tilsvarende anvendelse for indsigelser, der fremsættes under fuldbyrdelsen af Arbejdsrettens domme, kendelser og beslutninger.

Efter retsplejelovens § 501, stk. 2, kan indsigelser mod rigtigheden af domme og kendelser, ikke gøres gældende under tvangsfuldbyrdelsen. Dette gælder ifølge Bernhard Gomard: Fogedret (1997) side 45 også med hensyn til indsigelser af processuel karakter. Fogedretten kan og skal derimod prøve, om den trufne afgørelse opfylder betingelserne for tvangsfuldbyrdelse, og en dom kan kun tvangsfuldbyrdes, hvis den klart angiver parterne og den skyldige ydelse.

I forbindelse med en anmodning fra Dansk Arbejdsgiverforening om udlæg hos 6 personer blev der rejst spørgsmål, om Arbejdsrettens dom af 8. februar 1996 (96.003) opfyldte dette krav.

Der var tale om en sag, som foreningen havde indbragt for Vognmandsfagets Arbejdsgiverforening for Århus Renholdningsselskab mod Landsorganisationen i Danmark for Specialarbejderforbundet i Danmark for et antal medlemmer af dette forbund.

Arbejdsretten havde bestemt, at "de indklagede medlemmer af Specialarbejderforbundet ... hver især (skal) betale en bod, der fastsættes til 27 kr. for hver time, de har deltaget i arbejdsnedlæggelser i dagene den 27. december 1995 til og med den 4. januar 1996, og til 47 kr. for hver time, de har deltaget i arbejdsnedlæggelser fra den 5. januar 1996."

De 6 protesterede med henvisning til, at der ikke forelå en gyldig, retskraftig dom, som kunne eksekveres over for den enkelte arbejdstager, idet den ikke angav, hvilke medlemmer af Specialarbejderforbundet, afgørelsen vedrørte.

I en kendelse af 12. november 1997 udtalte fogedretten i Århus (FS 01241/97 m.fl.), at den måtte lægge til grund, "at skyldnerne alle var medlem af Chaufførernes Fagforening under Specialarbejderforbundet i Danmark og at der var indgået kollektiv overenskomst med arbejdsgiveren Århus Renholdningsselskab. Det følger af hovedaftale mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark (LO) og af arbejdsretslovens § 9, at organisationer under LO er bundet af hovedaftalen, herunder at spørgsmål om brud på overenskomsterne skal behandles af Arbejdsretten. Fogedretten finder derfor, at den enkelte arbejdstager gennem sit medlemskab af Chaufførernes Fagforening har accepteret, at det regelsæt, som arbejdsretsloven opstiller, skal finde anvendelse i forbindelse med tvister om arbejdsaftaler. Arbejdstageren må således acceptere, at han under sagen er repræsenteret af sin organisation, at en mere omfattende organi-

sation repræsenterer underorganisationen, og at Arbejdsrettens afgørelser ikke kan appelleres. Fogedretten finder ikke, at skyldnerne har godtgjort, at de ved den kollektive repræsentation er blevet stillet ringere end de kunne forvente, eller at deres rettigheder i henhold til artikel 6 i den Europæiske Menneskerettighedskonvention skulle være tilsidet som følge af den kollektive repræsentation. Pålægelse af bod må efter fogedrettens opfattelse betragtes som en civilretlig sanktion for brud på de indgående aftaler, og fogedretten finder derfor heller ikke grundlag for at fastslå, at de yderligere retsgarantier i Menneskerettighedskonventionen, som er gældende for behandlingen af strafbare lovovertrædelser skulle være opfyldt. Fogedretten finder endvidere ikke (i) Specialarbejderforbundets love grundlag for at antage, at den enkelte arbejdstager ikke skulle kunne være medlem af Specialarbejderforbundet i Danmark, hvilket bestyrkes af, at dette synspunkt ikke har været gjort gældende under Arbejdsrettens behandling af sagen. Det følger direkte af arbejdsretslovens § 9, at sagens parter er Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen for deres underorganisationer, og den enkelte arbejdstager må derfor, jævnfør det foranstående, acceptere, at Dansk Arbejdsgiverforening som klager i henhold til § 12 får et krav mod ham, uanset, at der ikke består noget arbejdsforhold mellem dem. Fogedretten lægger herefter til grund, at der er tale om en gyldig, retskraftig dom og at udlægsbegæringerne er fremsat af rekvirenten mod den enkelte lønmodtager.

Fogedretten lagde endvidere til grund, "at Arbejdsrettens dom er udformet på helt sædvanlig måde. Under hensyn til, at fuldbyrdelsesreglerne er selvstændigt medtaget i arbejdsretsloven, der i det hele hviler på princippet om kollektiv repræsentation, finder fogedretten ikke, uanset § 21's henvisning til reglerne i retsplejeloven, at der i forbindelse med fuldbyrdelse af Arbejdsrettens domme kan stilles krav om, at dommen alene skal kunne danne grundlag for fuldbyrdelse. Fogedretten finder herefter, at Arbejdsrettens dom sammenholdt med de fremlagte navnelister udgør et tilstrækkeligt fundament for tvangsfuldbyrdelse. Fogedretten finder

endvidere, at navnelisterne udgør tilstrækkelig dokumentation for det enkelte krav, idet det forudsættes, at rekvirenten under en tvist om kravets opgørelse dokumenterer den nærmere beregning. Fogedretten finder det endvidere ikke godtgjort, at bodskravene er betalt gennem modregning, da modregningsaftalen ikke er indgået med Dansk Arbejdsgiverforening."

Fogedretten bestemte herefter, at udlægsbegæringerne mod de 6 skyldnere skulle fremmes.

Den 22. december 1997 blev kendelsen imidlertid indbragt for Vestre Landsret, hvis stillingtagen ikke forelå ved afgivelsen af denne beretning.

Det kan oplyses, at formuleringen af Arbejdsrettens dom af 8. februar 1996 er i overensstemmelse med talrige tilsvarende afgørelser, måske dog med undtagelse af, at den ikke udtrykkeligt henviser til den liste med navne over deltagerne i arbejdsnedlæggelsen, der også i dette tilfælde var fremlagt.

Hvis de indklagede organisationer, som det jævnligt sker, tager forbehold over for navnelisten, må fogedretten antages at kunne tage stilling til spørgsmål, dette måtte rejse, inden for de ikke specielt snævre grænser, retsplejelovens § 501, stk. 4, drager for bevisførelsen.

Selvom retsformændenes og sekretariatslederens beslutninger om afgørelse af sager under forberedelsen som nævnt fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om fuldbyrdelse af forlig, skal indsigelser mod deres rigtighed behandles på samme måde som indsigelser mod domme og kendelser og kan derfor ikke gøres gældende under tvangsfuldbyrdelsen, jf. arbejdsretslovens § 21, stk. 2 og 3, sammenholdt med retsplejelovens § 501, stk. 2.

En del sager, herunder ikke mindst vedrørende overenskomststridige arbejdsnedlæggelser, afsluttes fortsat på den måde,

at parterne enten som led i et forlig overlader sagens afgørelse til retsformanden, eller således at retsformanden oplyser, om bod efter hans opfattelse er forskyldt og i givet fald hvor stor, den bør være, hvorefter parterne forliger sagen i overensstemmelse med tilkendegivelsen.

Begge disse afgørelsestyper fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om fuldbyrdelse af (rets)forlig, jf. for så vidt angår den førstnævnte Østre Landsrets kendelse af 10. marts 1995, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1995 side 543; og det må antages at indebære, at indsigelser som angår retsformandens virksomhed ikke kan gøres gældende under tvangsfuldbyrdelsen, jf. retsplejelovens § 501, stk. 2.

6.6. Genoptagelse af arbejdsretsafgørelser

Retsplejelovens bestemmelser om adgangen til at genoptage borgerlige sager, der er afgjort ved udeblivelsesdom, og om ekstraordinær genoptagelse af borgerlige sager finder efter arbejdsretslovens § 20, stk. 1, tilsvarende anvendelse på Arbejdsrettens afgørelser.

Dette er i overensstemmelse den hidtidige retstilstand.

Sager afsluttet med udeblivelsesdom kan således i henhold til retsplejelovens § 367 kræves genoptaget, når blot vedkommende har ansøgt skriftligt om det inden 4 uger efter domsafsigelsen. En ansøgning, der fremkommer senere, men dog inden et år efter afsigelsen kan derimod kun undtagelsesvis imødekommes.

Arbejdsretten modtager jævnligt ansøgning om genoptagelse af udeblivelsesdomme; og det er normalt den, der har afsagt dommen, som tager stilling til, om ansøgningen kan imødekommes.

En ansøgning om genoptagelse har samme opsættende virkning som anke af en almindelig civil dom. Det indebærer, at udeblivelsesdommen ikke kan fuldbyrdes, hvis der ansøges om

genoptagelse inden for 14 dage.

I arbejdsretssager er spørgsmålet om betaling af eller sikkerhedsstillelse for pålagde sagsomkostninger ikke aktuelt.

Genoptagelse af andre domme kan i henhold til retsplejelovens § 399 ske undtagelsesvis, når

- 1) det må anses for overvejende sandsynligt, at sagen uden ansøgerens fejl har været urigtigt oplyst, og at sagen efter en genoptagelse vil få et væsentligt forskelligt resultat,
- 2) det må anses for givet, at ansøgeren kun ad denne vej vil kunne undgå eller genoprette et for ham indgribende tab, og
- 3) omstændighederne i øvrigt i høj grad taler for genoptagelse.

Da arbejdsretssager kun behandles i en instans, finder Niels Waage i Arbejdsretsloven (1997) side 199 ikke, at det kan udelukkes, at Arbejdsretten vil fortolke bestemmelsen lempeligere end Højesteret.

Niels Waage antager endvidere, at Arbejdsretten skal tage stilling til en ansøgning om sådan ekstraordinær genoptagelse med en sammensætning svarende til den, retten bestod af, da den pågældende dom blev afsagt.

I forbindelse med en genoptagelse kan retten efter anmodning bestemme, at virkningerne af den afsagte dom skal stilles i bero. En sådan bestemmelse kan betinges af, at der stilles sikkerhed.

Arbejdsretten har i år også haft lejlighed til at tage stilling til en ansøgning om ekstraordinær genoptagelse af en erkendelsesdom (97.061 Ki).

Under sagen, der var indbragt af Landsorganisationen i Danmark for Specialarbejderforbundet i Danmark mod Dansk Ar-

bejdsgiverforening for Storkøbenhavns Taxivognmænds Arbejdsgiversammenslutning for en vognmand, men hvor vognmanden ikke selv gav møde, selvom hans organisation havde ladet en indkaldelse forkynde for ham, tog Dansk Arbejdsgiverforening bekræftende til genmæle over for klagernes påstand om, at den pågældende havde begået brud på gældende overenskomst ved ikke at indbetale bidrag til HTS Pension.

Ved en dom, som retsformanden afsagde under et forberedende retsmøde den 4. juni 1997, blev vognmanden dømt til dels at indbetale manglende bidrag til HTS Pension og dels at betale en bod på 5.000 kr. til Specialarbejderforbundet.

I genoptagelsesansøgning, som Arbejdsretten modtog den 8. september 1997, gjorde taxivognmanden gældende, at hans chauffører alle havde modsat sig at blive tilmeldt HTS Pension, hvorfor det formentlig ville stride mod registerlovens § 4 at indberette oplysninger og indbetale bidrag til ordningen, samt at bestemmelsen i overenskomsten om, at pensionsbidragene skal indbetales til et bestemt pengeinstitut formentlig er i strid med konkurrencelovens § 6 og muligvis tillige med konkurrencereglerne i Romtraktatens artikel 85 og 86.

Disse elementer af sagen havde ikke været gjort gældende af hans organisationer, der heller ikke havde rådgivet ham om, hvorledes han skulle opfylde overenskomsten uden at overtræde loven.

Uanset om Arbejdsretten måtte have fundet, at overenskomsten stred mod bestemmelser i lovgivningen, ville den retsusikkerhed, der nødvendigvis fulgte af den forholdsvis komplicerede juridiske problemstilling, som ikke tidligere sås afgjort af domstolene, derfor have medført, at boden skulle have været nedsat eller bortfaldet, jf. arbejdsretslovens § 12, stk. 5 og 6.

Sagen havde således uden hans fejl været urigtigt oplyst, og den ville få et væsentligt forskelligt resultat ved en gen-

optagelse, ligesom det måtte anses for givet, at han kun ad den vej ville kunne undgå eller oprette et for ham indgribende tab. Da det endvidere var helt uden aftale med ham, at organisationerne havde taget bekræftende til genmæle, talte omstændighederne også i øvrigt i høj grad for genoptagelse.

I anledning af ansøgningen om genoptagelse gav Dansk Arbejdsgiverforening en redegørelse for sin behandling af sagen.

Landsorganisationen i Danmark fremhævede i sin udtalelse, at Dansk Arbejdsgiverforening efter arbejdsretslovens § 13, stk. 1, havde været rette procespart, idet vognmanden var medlem af foreningen via Storkøbenhavns Taxivognmænds Arbejdsgiversammenslutning, da sagen startede ved Arbejdsretten og efter det foreliggende også så længe den verserede der. Da arbejdsgiverforeningen havde taget bekræftende til genmæle, var der efter landsorganisationens opfattelse ikke grundlag for genoptagelse, og vognmanden måtte være henvist til at gøre sine indsigelser gældende over for arbejdsgiverforeningen.

Den 9. oktober 1997 besluttede den retsformand, der havde afsagt erkendelsesdommen, at ansøgningen om genoptagelse ikke kunne imødekommes.

Før gennemførelsen af den ny arbejdsretslov blev en del sager afsluttet forligsmæssigt på den måde, at parterne på et forberedende retsmøde overlod afgørelsen til retsformanden eller sekretæren.

Som anført på side 39 i årsberetningen for 1996 kunne sådanne afgørelser ikke genoptages.

Samtidig med, at disse retsformandsafgørelser fik direkte hjemmel i arbejdsretslovens § 16, stk. 3, blev der i § 20, stk. 2, åbnet mulighed for, at en afgørelse undtagelsesvis genoptages, når

- 1) det må anses for overvejende sandsynligt, at sagen uden ansøgerens fejl har været urigtigt oplyst, og at sagen efter en genoptagelse vil få et væsentligt forskelligt resultat,
- 2) det må anses for givet, at ansøgeren kun ad denne vej vil kunne undgå eller oprette et for ham indgribende tab, og
- 3) omstændighederne i øvrigt i høj grad taler for genoptagelse.

Betingelserne svarer, som det ses, ganske til de, der oven for er opstillet for ekstraordinær genoptagelse af andre domme end udeblivelsesdomme.

Det må derfor antages, at Arbejdsretten også i forbindelse med en sådan genoptagelse, eventuelt mod sikkerhedsstillelse, kan bestemme, at virkningerne af den trufne afgørelse skal stilles i bero.

Som bestemmelsen er formuleret, kunne afgørelsen om genoptagelse synes at skulle træffes af det samlede formandskab, jf. Niels Waage side 199.

Dette har næppe været tanken; og formanden, de enkelte næstformænd og sekretariatslederen vil formentlig i hvert fald normalt hver især anse sig for bemyndiget til selv at tage stilling til ansøgninger om genoptagelse af afgørelser, som de har truffet i henhold til arbejdsretslovens § 16, stk. 3.

En del sager afsluttes fortsat på den måde, at parterne opfordrer retsformanden til at komme med en tilkendegivelse om, hvorvidt bod er forskyldt, og i givet fald hvilken størrelse, den skal have, idet de samtidig giver udtryk for, at de vil forlige sagen i overensstemmelse med tilkendegivelsen.

Sager, der er forligt i overensstemmelse med en sådan tilkendegivelse, må formentlig opfattes som egentlige retsfor-

lig; og de vil derfor næppe kunne genoptages efter reglen i arbejdsretslovens § 20, stk. 2.

Lovtidende A

1997 Hæfte 31

12. marts 1997.

781

Nr. 183.

Lov om Arbejdsretten

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. Arbejdsrettens domsmyndighed omfatter behandlingen og afgørelsen af de i § 9 omhandlede sager.

Stk. 2. Retten har sit sæde i København, men kan sættes andetsteds i landet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.

§ 2. Arbejdsretten består af 12 ordinære dommere og 31 suppleanter for disse samt af en formand og 5 næstformand.

§ 3. Rettens ordinære dommere og suppleanter beskikkes af arbejdsministeren efter indstilling fra følgende organisationer og myndigheder:

- 1) Dansk Arbejdsgiverforening indstiller:
3 ordinære medlemmer og
6 suppleanter.
- 2) Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og Finanssektorens Arbejdsgiverforening indstiller i fællesskab:
1 ordinært medlem og
4 suppleanter.
- 3) Finansministeriet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg Kommuner indstiller i fællesskab:
2 ordinære medlemmer og
4 suppleanter.
- 4) Landsorganisationen i Danmark indstiller:
4 ordinære medlemmer og
10 suppleanter.

5) Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Akademikernes Centralorganisation og Ledernes Hovedorganisation indstiller i fællesskab:

2 ordinære medlemmer og
7 suppleanter.

Stk. 2. Beskikkelsen, der gælder for 5 år regnet fra en 1. januar, foretages hvert 5. år på grundlag af de fra retten modtagne indstillinger fra organisationer og myndigheder. Er en indstilling ikke modtaget inden udgangen af december, beskikker arbejdsministeren på egen hånd den eller de manglende.

Stk. 3. Genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 4. Afgår en ordinær dommer eller suppleant i løbet af 5-års-perioden, beskikkes en anden for den resterende del af perioden efter indstilling fra vedkommende organisation eller myndighed.

§ 4. Rettens formand og næstformænd, der alle skal opfylde de almindelige betingelser for at være dommer, beskikkes af arbejdsministeren efter indstilling fra rettens ordinære dommere. Beskikkelsen gælder indtil udløbet af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år.

§ 5. Til Arbejdsretten hører et sekretariat, der forestås af en sekretariatsleder, som udnevnes af arbejdsministeren efter indstilling fra rettens formand. Den pågældende skal opfylde de almindelige betingelser for at være dommer.

§ 6. For Arbejdsrettens dommere og suppleanter samt for formandskabet og sekretariatslederen gælder retsplejelovens inhabilitetsregler for dommere.

Stk. 2. De dommere m.v., som skal deltage i pådømmelsen af den enkelte sag, skal af egen drift påse, om der foreligger grunde, der kan medføre inhabilitet.

Stk. 3. Indsigelser mod en dommers habilitet bør så vidt muligt fremsættes straks efter modtagelsen af meddelelsen om, hvilke dommere der skal deltage i domsforhandlingen, og bør under alle omstændigheder fremsættes før domsforhandlingens begyndelse. Afgørelsen om en dommers habilitet træffes af retsformanden ved beslutning. Under domsforhandlingen træffes afgørelsen dog af den samlede ret. Den dommer, om hvis habilitet der er rejst spørgsmål, er ikke udelukket fra at deltage i afgørelsen.

§ 7. I domsforhandlinger ved Arbejdsretten deltager med de i § 8 nævnte undtagelser et medlem af formandskabet som retsformand samt fra henholdsvis arbejdsgiver- og lønmodtagerside 3 ordinære dommere eller suppleanter.

§ 8. Efter anmodning af en part eller af egen drift kan retsformanden beslutte, at formandskabet under domsforhandlingen skal bestå af 3 formænd.

Stk. 2. En part, som ikke er tilknyttet en af de i § 3, stk. 1, nævnte organisationer eller myndigheder, kan kræve sagen behandlet og pådømt uden medvirken af ordinære dommere eller suppleanter. I afgørelsen af sagen deltager i så fald alene retsformanden, der eventuelt kan træffe beslutning efter stk. 1.

§ 9. For Arbejdsretten indbringes sager om

- 1) overtrædelse og fortolkning af en af Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark vedtaget hovedaftale samt af tilsvarende hovedoverenskomster og hovedaftaler,
- 2) overtrædelse af kollektive overenskomster om løn- og arbejdsforhold,
- 3) lovligheden af varslede kollektive kampskridt eller af de i denne anledning udstedte varsler, såfremt den berørte parts hovedorganisation eller, dersom parten ikke er medlem af en sådan, parten selv ved anbefalet brev inden 5 dage efter modtagelsen af det varsel, mod hvis formelle eller materiel-

le lovlighed der protesteres, har protesteret over for vedkommende organisation eller enkeltvirksomhed mod lovligheden af kampskridtet eller varslene,

- 4) hvorvidt der foreligger en kollektiv overenskomst,
- 5) lovligheden af anvendelse af kollektive kampskridt til støtte for krav om overenskomst på områder, hvor kollektiv overenskomst ikke er indgået, og
- 6) tvister om forligsmændenes kompetence.

Stk. 2. Arbejdsstandsninger skal straks indberettes til organisationerne, og fællesmøde under organisationernes medvirken til drøftelse af en arbejdsstandsning skal afholdes dagen efter dennes iværksættelse, medmindre arbejdsstandsningen er ophørt inden fællesmødets afholdelse.

Stk. 3. Sager efter stk. 1, nr. 1-3, kan kun indbringes for Arbejdsretten, hvis overtrædelsen er foretaget eller kampskridtet er varslet eller iværksat af en arbejdsgiverorganisation eller flere medlemmer af en sådan, af en enkeltvirksomhed (enkeltmand, firma, aktie- eller anpartsselskab eller offentlig institution) eller af en lønmodtagerorganisation eller af medlemmer af en sådan i fællesskab. Adgangen til at indbringe sager er endvidere betinget af, at der ikke i det pågældende overenskomstforhold er indeholdt bestemmelser i modsat retning.

Stk. 4. Ud over de i stk. 1 nævnte sager kan sager vedrørende uoverensstemmelser mellem arbejdsgivere og lønmodtagere indbringes for Arbejdsretten, når retten billiger det og der mellem en arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisation eller mellem en enkeltvirksomhed og en lønmodtagerorganisation er truffet aftale derom.

§ 10. Hører en sag i sin helhed under faglig voldgift, kan retten afvise sagen. Er parterne enige derom, kan retten dog afgøre sagen. Hører sagen delvis under faglig voldgift, kan retten udsætte sagens behandling, til voldgiftskendelse er afsagt.

§ 11. Sager, der efter § 9 hører under Arbejdsretten, kan ikke anlægges ved de almindelige domstole, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En lønmodtager kan anlægge sag ved de almindelige domstole om påståede løntilgodehavender m.v., såfremt den pågældende godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet.

§ 12. I sager, der er nævnt i § 9, stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 4, kan Arbejdsretten idømme den eller dem, der har deltaget i det overenskomststridige forhold, en bod, der skal tilfalde klageren.

Stk. 2. Bod kan ikke pålægges de deltagere i en arbejdsstandsning, der har genoptaget arbejdet inden afholdelse af det i § 9, stk. 2, omtalte fællesmøde eller har fulgt en henstilling fra dette møde om straks at gå i arbejde, medmindre det godtgøres, at arbejdsstandsningen har savnet rimelig begrundelse eller må betragtes som led i en systematisk aktion.

Stk. 3. Består overenskomstkærnkelsen i undladelse af at betale et skyldigt pengebeløb, kan dommen i stedet for bod gå ud på betaling af beløbet.

Stk. 4. Når ikke andet forud er vedtaget, kan der kun pålægges en organisation som sådan retligt ansvar, når den har gjort sig delagtig i det påklagede forhold.

Stk. 5. Boden fastsættes under hensyntagen til samtlige sagens omstændigheder, herunder i hvilken grad overtrædelsen har været undskyldelig fra overtræderens side. Ved bedømmelsen af en overenskomststridig arbejdsstandsning skal der således tages hensyn til, om der fra modpartens side har foreligget forhold af en sådan art, at arbejdsstandsningen må anses for at være en forståelig reaktion herpå.

Stk. 6. Under særlig formildende omstændigheder kan en i øvrigt forskyldt bod bortfalde, og den skal bortfalde, når overenskomststridig adfærd fra modpartens side skønnes at have givet rimelig grund til en arbejdsstandsning. Det samme gælder, når det godtgøres, at en arbejdsstandsning skyldes trivselsmæssige faktorer, som modparten bærer ansvaret for.

Stk. 7. Som en særlig skærpende omstændighed skal det anses, at overtræderen skønt overenskomstmæssigt forpligtet hertil har nægtet at lade sagen afgøre ved voldgift eller har handlet i strid med lovligt afsagt voldgiftskendelse eller en af Arbejdsretten afsagt dom.

Stk. 8. I sager om pålæg i anledning af påståede overenskomstbrud og om idømmelse af bod herfor kan retten udskille bodsspørgsmålet til senere afgørelse.

§ 13. Sag anlægges af og mod vedkommende arbejdsgiver- eller lønmodtagerorganisation, uanset om overtrædelsen er foretaget eller kollektive kampskridt er varslet eller iværksat af eller mod enkelte medlemmer af organisatio-

nen. Er en organisation medlem af en mere omfattende organisation, skal sagen anlægges af og mod sidstnævnte organisation. Er arbejdsgiverparten en enkeltvirksomhed, jf. § 9, stk. 3, der ikke er tilsluttet en arbejdsgiverorganisation, anlægges sagen af eller mod enkeltvirksomheden.

Stk. 2. Der gælder ingen indskrænkning i parternes adgang til at lade møde for sig i Arbejdsretten ved rettergangsfuldmægtig.

§ 14. Sag anlægges ved indlevering af klageskrift til Arbejdsretten.

Stk. 2. Klageskriftet skal indeholde

- 1) parternes navn og adresse,
- 2) klagerens påstand,
- 3) en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes, og
- 4) angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren agter at påberåbe sig.

§ 15. Sekretariatet sender snarest muligt et eksemplar af klageskriftet med bilag til indklagede og opfordrer samtidig denne til at afgive svarskrift med eventuelle bilag. Om fornødent lader sekretariatet klageskriftet forkynde for indklagede efter retsplejelovens regler om forkyndelse.

Stk. 2. Svarskriftet skal indeholde

- 1) indklagedes påstand,
- 2) en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes, og
- 3) angivelse af de dokumenter og andre beviser, indklagede vil påberåbe sig.

§ 16. Forberedelsen af sagen til eventuel domsforhandling finder sted i et eller flere forberedende retsmøder.

Stk. 2. Under de forberedende retsmøder beklædes retten af formanden, en af næstformændene eller sekretariatslederen.

Stk. 3. Med parternes samtykke kan retten afgøre sagen på et forberedende retsmøde. Afgørelsen kan med parternes indforståelse træffes ved beslutning.

Stk. 4. De forberedende retsmøder afholdes for lukkede døre. Med parternes tiltræden kan retsformanden dog tillade andre end partsrepræsentanterne at overvære retsmøderne.

§ 17. For domsforhandlingen gælder med de fornødne tilpasninger retsplejelovens regler om domsforhandling af borgerlige sager i 1. instans.

Stk. 2. Domsforhandlingen foregår for åbne døre, medmindre retsformanden undtagelsesvis af hensyn til ro og orden i retslokalet beslutter, at dørene skal lukkes.

§ 18. Dommen vedtages ved afstemning efter forudgående rådslagning. Rådslagningen og afstemningen sker mundtligt, og retsformanden stemmer altid sidst. I afstemningen deltager kun de dommere, som har overværet den mundtlige forhandling i dens helhed. De afgivne stemmer indføres i uddrag i stemmeafgivningsbogen.

Stk. 2. Afgørelsen træffes efter stemmefler-tallet.

Stk. 3. Udkast til dommen udarbejdes af retsformanden, hvorefter den endelige ordlyd vedtages af de deltagende dommere.

§ 19. Dommen, der afsiges i et offentligt retsmøde ved oplæsning af domsslutningen, skal ledsages af grunde, men ikke indeholde oplysning om de forskellige meninger under afstemningen.

Stk. 2. Ved dommen skal det pålægges den tabende part at betale et beløb til delvis dækning af Arbejdsrettens omkostninger. Retten kan undtagelsesvis pålægge begge parter at betale en del af beløbet.

§ 20. Retsplejelovens bestemmelser om virkningen af en parts udeblivelse, om adgangen til genoptagelse af borgerlige sager, der er afgjort ved udeblivelsesdom, og om ekstraordinær genoptagelse af borgerlige sager finder tilsvarende anvendelse i sager, der behandles af Arbejdsretten.

Stk. 2. Arbejdsrettens formandskab kan undtagelsesvis tillade, at sager, der efter § 16, stk. 3, er afgjort af retsformanden, genoptages, når

- 1) det må anses for overvejende sandsynligt, at sagen uden ansøgerens fejl har været urigtigt oplyst, og at sagen efter en genoptagelse vil få et væsentlig forskelligt resultat,
- 2) det må anses for givet, at ansøgeren kun ad denne vej vil kunne undgå eller oprette et for ham indgribende tab, og

- 3) omstændighederne i øvrigt i høj grad taler for genoptagelse.

§ 21. Arbejdsrettens domme kan fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af domme.

Stk. 2. Forlig indgået for Arbejdsretten, beslutninger efter § 16, stk. 3, og afgørelser ved mæglings- og organisationsmøder samt ved faglige voldgiftsretter og afskedigelsesnævn kan fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om fuldbyrdelse af forlig.

Stk. 3. Retsplejelovens bestemmelser vedrørende indsigelser mod rigtigheden af domme m.v., der fremsættes under tvangsfuldbyrdelsen, finder tilsvarende anvendelse for indsigelser, der fremsættes under fuldbyrdelsen af Arbejdsrettens domme, kendelser og beslutninger.

§ 22. Er der ikke mellem overenskomstparterne vedtaget betryggende regler til afgørelse af uenighed af faglig karakter, anses bestemmelserne i den til enhver tid mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark aftalte norm for regler for behandling af faglig strid for at være gældende mellem parterne.

§ 23. Loven træder i kraft den 15. marts 1997.

Stk. 2. Lov nr. 317 af 13. juni 1973 om Arbejdsretten ophæves.

Stk. 3. Indtil der med virkning fra 1. januar 1998 er foretaget beskikkelse efter § 3, forbliver de nu siddende ordinære dommere i virksomhed. Rettens nuværende formandskab forbliver siddende, indtil nyt formandskab er beskikket efter § 4. Rettens nuværende sekretær forbliver siddende, indtil en sekretariatsleder er udnævnt efter § 5.

Stk. 4. De ved lovens ikrafttræden verserende sager skal behandles efter de nye regler, jf. dog stk. 3.

§ 24. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Givet på Christiansborg Slot, den 12. marts 1997

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/ Jytte Andersen